

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddetek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190
Računi pri pošt. čerk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Grožen pokolj v okolici Zagreba

Večtisočglava množica je navalila na grad bivšega hrvatskega bana Mihalovića ter v strašnem pokolju umorila šestčlansko deputacijo zagrebske organizacije JRZ, pobila nato tričlansko rodbino dobrovoljca Bute in zažgala njegov dom ter naposled ubila še nekega kmeta

Zagreb, 17. aprila. O. Včeraj se je odigrala v neposredni bližini Zagreba tragedija, ki napolnjuje človeka z grozo in sili vse k najresnejšemu premišljevanju. Enajst popolnoma nedolžnih ljudi je postalo žrtev politične strasti in naravnost zverinske podivjanosti.

Uboj bivšega poslanca hrvatske seljačke stranke Brkljačića v Trnovem pri Gospiću, ki je bil delo zločinca Pejinovića, je bil povod, da so se v vseh hrvatskih krajih vršile žalne svečanosti, ki so jih mnogi neodgovorni ljudje porabili za dobrodošlo priliko, da so že itak močno razpaljene ljudske strasti še bolj podžgali in napolnili ozračje s strupenimi plini sovraštva. Tudi v Samoboru je bila maša zadušnica za pokojnim Brkljačićem. Kaj se je po zadušnici govorilo, bila maša zadušnica za pokojnim Brkljačićem. Kaj se je po zadušnici govorilo, bila maša zadušnica za pokojnim Brkljačićem. Kaj se je po zadušnici govorilo, bila maša zadušnica za pokojnim Brkljačićem.

V tem skrajno razburjenem in razdraženem razpoloženju je včeraj popoldne skupina kmetov iz zagrebske okolice srečala deputacijo zagrebske organizacije JRZ, ki je bila na potu v grad predsednika banovinskega odbora JRZ za savsko banovino. Nič ne izžalja in niti od daleč slutil, kako strašna usoda jih čaka. Nesreča je hotela, da je bil v deputaciji tudi eden, ki so ga kmetje spoznali kot bivšega četnika. In ob klicu: »To so četniki!« je eksplodirala strast. Kakor pri eksploziji naravna sila vse razdere in vse zapreke poruši, tako so se v plamenu sovraštva porušile vse človeške in moralne meje in pred našimi očmi se razvijala tragedija človeške krvočnosti in podivjanosti, ki spominja na najgroznejše prizore iz poglavij zgodovine psihologije mas.

Nad dogodkom v Kerestincu se mora zamisliti vsakdo, ki mu je pri srcu usoda naroda in države. Iskreno je upati, da je to osamljen primer, ki so ga ustvarile izredne nepredvidene okolnosti. Ali bilo bi pogrešno, da ga ocenimo kot nekako elementarno neizogibno. Nasprotno. Vsi napori morajo iti za tem, da se atmosfera očisti strupenih plinov in da se z naglimi ukrepi, ki ustvarjajo zaupanje in pomirjenje, izpodbijejo in obrezujejo napori temnih sil, ki pod nevidnim in neodgovornim vodstvom delujejo, da bi našemu narodu zamračile pogled na lastne življenjske interese ter ga spravile v nesrečo in pogubo.

V naslednjem podajamo poročila našega dopisnika o dogodkih, kakor so se razvijali.

Nesrečna deputacija JRZ

Včeraj popoldne je odpotovala iz Zagreba z opoldanskim vlakom v Podused sedemčlanska deputacija omladinske organizacije JRZ v Zagreb, da bi v 5 km od Samobora oddaljenem dvorcu Kerestincu posetila bivšega hrvatskega bana in sedaj predsednika ban. organizacije JRZ pl. Mihalovića. Deputacija mu je namenjala predložiti pritožbo proti mest. odboru JRZ v Zagreb. Ko so na postaji Podused izstopili, so se mirno napotili proti Kerestincu. Na njihovo nesrečo je bil v tej deputaciji tudi neki Karlo Katanac, trgovec iz Zagreba, bivši policijski agent, doma iz bližnje vasi Sv. Nedelja. Njega so svojčas dolžili, da je sodeloval pri svojetasnem napadu na dr. Budaka v Zagreb. Takrat je bil Katanac član četniškega udruženja, ki pa je bilo pred dvema letoma razpuščeno. Ob ustanovitvi JRZ je postal vodilni član omladinske organizacije in je bil v tem branstvu tudi član pritožbene deputacije.

Usodno srečanje s kmeti

Ko so šli skozi vas Rakitje, so srečali skupino kmetov, v kateri je bilo kakih 15 do 20 ljudi. Eden izmed kmetov je spoznal Katanca in je opozoril ostale kmete, da so to najhujši četniki, ki so prišli na kmete brzokone s kakim posebnim namenom. Prejšnjega dne je bila v Samoboru zadušnica za pokojnim poslancom Brkljačićem, ki ga je v prepripi ustrelil bivši četnik Pejinović. Zadušnici je prisostvovalo mnogo kmetov, na katere je govor Mačkovega odposlanca prof. Tomašića napravil globok vtisk in jih hudo razdražil. Že sama trditve, da so to najhujši četniki, je zadostovala, da so takoj dvignili alarm.

Splošen alarm

Kmetje so takoj pohiteli na vse strani ter alarmirali najprej vse prebivalstvo v Rakitju, nato pa poslali sle v sosednje vasi. Kmetje iz Rakitja so začeli takoj zasledovati deputacijo JRZ. Deputacija je pospešila korake in se naposled spustila v beg, kmetje pa za njo. Srečno so pribežali v Kerestince in se zatekli v dvorec bana Mihalovića. Glavna vrata v dvorec so zaklenili. Pred gradom se je kmalu zbralo več sto kmetov.

Vedno večje množice

Bivši ban Mihalović je bil baš pri kosilu. G. Mihalović je sprejel deputacijo JRZ in se z njo razgovarjal o težavah organiziranja stranke v savski banovini. Tedaj pa je nastal naenkrat pod okni velikanski hrup. Ban Mihalović je stopil k oknu in zaprepačen ugotovil, da oblega dvorec večtisočglava množica. Do 2. popoldne se je

zbralo okrog dvorca nad 5 do 6 tisoč kmetov, oboroženih s sekirami, kosami, vilami, cepci in podobnim orodjem, mnogi pa so imeli tudi puške, revolverje, nože in bodala.

Bivši ban Mihalović ujetnik kmetov

G. Mihalović ni imel pojma, za kaj gre. Odgovorili so mu, da nimajo nič proti njemu osebno, da pa zahtevajo od njega, da jim nemudoma izroči omladinca, ki so pri njem, češ da so to četniki, ki so prišli v te kraje s posebnimi nameni. G. Mihalović je skušal razburjen množico pomiriti, toda vse je bilo zaman. Kmetje so nastopili vedno bolj grozeče. Ker so kmetje izjavljali, da proti njemu osebno nimajo nič, se je G. Mihalović odločil, da gre osebno med nje ter se z njimi porazgovori. Za vsak primer pa je vzel s seboj revolver. Ko je stopil skozi glavna vrata med množico, so ga kmetje takoj obkolili in prišli ter ga proglasili za talca. Zagotovili so mu ponovno, da se mu ne bo nič zgodilo, da pa na vsak način zahtevajo izročitve četnikov, ki so skriti v njegovem dvorcu. Zahtevali so, da napiše pismen poziv svoji soprogi, naj pošlje četnike takoj ven. Če bodo prišli dvignjenih rok, se jim ne bo nič zgodilo. Ako se ugovoti, da res niso četniki, jih bodo pustili, da se vrnejo v Zagreb. G. Mihalović se je zbal in je res napisal na listič papirja pismen poziv, ki ga je eden izmed kmetov odnesel v dvorec.

Prvi streli

Prvi poziv bana Mihalovića je ostal brezuspešen. Kmetje so čakali do 4. popoldne, naka so začeli groziti Mihaloviću, da ga ubijejo, če ne dobi pri njem skritih omladincev. Začeli so ga preiskovati ter so našli revolver. To jih je še bolj razburilo. Začeli so Mihalovića s ročajem njegovega lastnega revolverja tolči po glavi, tako da je bil v hipu ves oblit s krvjo. Tepli so ga tudi s palicami in kmalu se je krvav zgrudil na tla. Ima pet ran, od katerih pa k sreči nobena ni nevarna. Na ponoven poziv je Mihalović poslal v dvorec še druge pismeni poziv, naka je prišel iz dvorca zastopnik omladincev Ivan Čipera, mehanik iz Oriovca, vasi blizu Samobora. Obstal je pri glavnem vhodu in pokazal blizu stoječim kmetom svojo legitimacijo JRZ. Misleč, da se mu ne bo nič zgodilo, je Čipera stopil dalje in hotel iti h G. Mihaloviću. Komaj pa je napravil par korakov od vrat, je počil strel in Čipera se je ranjen zgrudil. To je bil signal za splošen napad. Iz množice je padlo takoj nato več strel. Čipera se je skušal umakniti nazaj v dvorec, toda več strel. Čipera se je poprej pogotil in tik pred vrati se je zgrudil mrtev.

Ves grad demoliran

Nato so začeli sistematično preiskavati grad, od kleti do podstrešja. Koder so bila vrata zaklenjena, so jih s sekirami razsekali. Razjarjeni, ker nikjer niso našli omladincev, so po sobah demolirali pohištvo in vse razbili. Mnogo stvari je tudi izginilo. Tako so prišli do prvega nadstropja.

Soproga Mihalovića v rokah napadalcev

Tam so v mali sobi napadalec našli smrtno preplašeno soprogo G. Mihalovića. Tako jo su prišli in jo. Četnik neusmiljeno pretepali. Nato so prišli, češ neusmiljeno pretepali. Nato so prišli, češ neusmiljeno pretepali. Nato so prišli, češ neusmiljeno pretepali.

li pred njo G. Mihalovića. Ko sta preplašeni ženi zagledali moža vsega v krvi in popolnoma onemoglega, sta bili prepričani, da je smrtno ranjen. Žena poklenila pred razbojnikom in jih na kolienih prosila, naj priznajo, da so jo ubili.

Strašno klanje v kopalnici

Ko so omladinci videli, kaj se dogaja, so se zatekli v spalnico v prvem nadstropju ter se v njej zabarikadirali. To seveda ni mnogo pomagalo, ker so kmetje s sekirami takoj razbili vrata in razdejali bari. kado. Omladinci so se v zadnjem hipu umaknili v sosednjo kopalnico in namerali skozi okno pobegniti na dvorišče. Toda na dvorišču je bila zbrana večtisočglava množica, ki jim je grozila. Še predno so se prav zavedli, so napadalec razbili tudi vrata kopalnice. Prvi jim je prišel v roke neki Velimir Golčić, doma iz Kamenice v Sremu. V smrtnem strahu je vpil: Mi nismo nikakršni četniki! Toda naenkrat se je nad njim zasvetila sekira. Zamolklo je odjeknilo in nesrečni mož se je zgrudil v mlaki krvi. Kar je sledilo, se ne da popisati. V temni kopalnici so živinsko pobesneli napadalec izvršili pravi mesarski pokolj. S sekirami in noži so klestili po ostali petorici deputacije JRZ in dobesedno razmesarili. Kopalnica je do stopa oškorpljena s krvjo. Toda to še ni bilo dovolj. Razmesarjena trupla so pometali skozi okno na dvorišče, kjer jih je sprejela tam zbrana množica s huroonskim krikom. Kakor besni so se ljudje zagnali po teh truplih ter tolkli po njih s koli, sekirami, cepci in kosami tako dolgo, da so jih izpremenili v brezoblično maso mesa, krvi in blata. Posameznih žrtev ni mogoče identificirati, ve se le, da so bili člani deputacije in da so storili strašno smrt.

Vso rodbino pomorili, hišo pa zažgali

Buta je takoj spoznal nevarnost ter se je zatekel v svojo hišo, kjer se je množil poostavljen v bran. Ko so s sekirami navalili na vrata, je začel Buta skozi okno streljati in je pri tem ubil kmeta Franca Frančetića. To je množico še bolj razjarilo. Od vseh strani so navalili na hišo, razbili vsa okna in udrti hkrati z več strani. Butj je zmanjkalo municije in se ni mogel več braniti. Napadalec so brez usmiljenja ubili njega, njegovo ženo in njegovo 17 letno hčerko. Trupla so razmesarili nato pa hišo zažgali. Trupla so pometali v ogenj, tako da od lepe domačije in njenih prebivalcev ni ostalo drugega kakor kup pepela sredi razvalin.

In še en zločin

Toda vse to še ni bilo dovolj. Množica je krenila nato v vas Plešivica, kjer je prišlo do novega spopada, v katerem je bil kmetski Ignacij Hercog ubit, kmetski Rudinić pa hudo ranjen. Kako je prišlo do tega tretjega pokolja, še ni točno ugotovljeno.

Bivši ban Mihalović in ostali talci so morali biti priče

Ves ta čas je množica gonila s seboj ujetenega bivšega bana Mihalovića, njegovo soprogo hčerko ter omladinca Gogića, ki so morali biti priče.

Slike strašnega razdejanja

Zagreb, 17. aprila. O. Morda nič manjše množice, kakor so včeraj oblegale grad bana Mihalovića, so se zbirale danes okrog pozorišča včerajšnjih krvavih dogodkov. Po cestah, ki vodijo proti Samoboru in Kerestincu, švigajo številni avtomobili in motocikli, pa tudi samoborski vlak je stalno prenapolnjen. Mnogi romajo celo peš v celih procesijah proti Samoboru. Šele danes se kaže početje drhal v pravi luči. Iščični dvorec G. Mihalovića, ki leži v ozadju vasi na nizkem holmu, obdan od levega panka z večjim gozdom v ozadju, je kakor da je divjala preko njega vojna furija. Lepo urejeni park je popolnoma opustošen in že po tem se vidi, da je bila tu zbrana cela vojska. Celu v gozdu je vse pohojeno in mlada podrast polomljena in poteptana. Grad sam je podobno postopju, ki je prestopal hudo kano. Šipe so razbite, zidovje opraskano, vrata razsekana. Okrog in okrog se vidi-jo sledovi krvi.

Trupla žrtev brezoblična gmota

Najstrašnejši pogled je na dvorišču na zadnji strani dvorca. Zid od okna v prvem nadstropju pa vse do plotnika je popolno-

sejo sivolasemu starčku in najraje nje vzamejo za talce. Kolovodje pa so surovo zavrtili to prošnjo in zagrozili, da vse tri ubijejo, če takoj ne povedo, kje so skriti četniki. Pod to grožnjo je pokazala, ka mše je skrila deputacija JRZ!

Žrtve groznega zločina

1. Karlo Katanac, trgovec iz Zagreba,
2. Predrag Golemović, bivši policijski stražnik iz Zagreba,
3. Ibrahim Mahmudbegović, dijak iz Tuzle,
4. Aleksa Blagojević iz Beograda,
5. Ivan Čipera, mehanik iz Oriovca pri Zagrebu,
6. Neki Volimost iz Zagreba.

Talci v rokah drhali

Okrog 6. zvečer je bilo grozno delo končano. Ko so napadalec poslednjič stikali po gradu, so pred kopalnico našli sedmo žrtev tega pokolja Velimira Golčića ter opazili, da je še pri življenju. Nekateri so ga začeli znova pretpati, toda naposled so sklenili, da ga vzamejo s seboj kot talca. Uklenili so ga in smrtno ranjenega ter vsega okrvavljenega vlačili s seboj. Za talca so vzeli tudi bivšega bana Mihalovića, njegovo ženo. Med huroonskim kričanjem je množica vodila s vrvmi povezane talce s seboj ter se umaknili izpred dvorca v smeri proti bližnji vasi. Tam ima že več let svojo domačijo bivši dobrovoljec Jovan Buta, ki je bil svojetasno res član četniškega udruženja, a se zadnje čase politično sploh ni nikjer udeleževal. Množica ga je zagledala v bližini njegove hiše in takoj navalila nanj.

Pričetek preiskave

Okrog 8. zvečer je prispelo v Kerestince več avtomobilov orožništva z odposlanci sreskega načelstva in banske uprave. V Zagreb sploh niso nič vedeli o teh dogodkih. Najbolj usodno je bilo dejstvo, da G. Mihalović v svojem dvorcu nima telefona. Če bi imel telefon, bi lahko takoj poklical na pomoč, tako pa je bil od 1. popoldne do 8. zvečer izročen na milost in nemilost drhali. Preiskava je zelo otežkočena spridlo dejstva, da je sodelovalo na tisoče ljudi in je zelo težko ugotoviti, kdo je prav za prav izvršitelj posameznih zločinov. Oblasti so izvršile številne aretacije.

Veliko razburjenje v vsem srezu

Dogodki v Kerestincu in okoliških vaseh so izzvali ogromno razburjenje v Zagrebu in po vsem srezu. Žandarmerijske postaje so povsod ojačene, da se prepreči nadaljnje prelivanje krvi.

Notranjost gradu samo razdejanje

Se hujše razdejanje kakor od zunaj, kaže grad v notranjosti. Od glavnega vhoda pa vse do kapele ob zadnji sobi v levem krilu dvorca ni ostala cela niti ena sama stvar. Vrata so povsod vlomljena, vse pohištvo razbito, dragocene slike raztrgane, mnogo kipov in raznega porcelana je v črepanju. Masa je neusmiljeno demolirala vse in na vsakem predmetu hladila svojo jezo. Vseopovsod se vidijo sledovi krvi. Najstrašnejši pogled je v kopalnico. Tu je ena sama m'aka strnjene krvi, zid je vse do stopa in po samem stropu oškorpjen s krvjo, vsa oprema je razbita. Vidi se, da se je vršilo tu pravo mesarsko klanje...

Na pogorišču domačije Bute

Pretresljiv je pogled na domačijo bivšega dobrovoljca Jovana Bute, ki se je kmalu po prevratu naselil v Rakitju ter si pridnostjo svojih rok ustvaril lepo domačo ognjišče. Pri svojih sosedih je bil zelo priljubljen ter je bil na glasu kot miren in trezen človek, ki je vse svoje delo posvetil svoji domačiji. Danes je ves njegov trud pretvorjen v pepel in razvaline. Še na pogorišču se vidi, kako brutalno so postopali morilci. Celu na ožganem zidovju se poznajo veliki madeži krvi. Dočim se je prvotno mislilo, da so trupla nesrečne Butejeve rodbine zgorela, so danes pri podrobnejši preiskavi ugotovili, da se Buti, njegovi ženi in njegovi 17-letni hčerki posrečilo pobegniti iz goreče hiše. Toda življenja si kljub temu niso rešili. Napadalc so jih seveda opazili ter jih kakih 100 m od hiše dohčeli in na mestu živinsko pobili. Njihova trupla so danes našli strahovito nakazena v bližnjem grmovju. Neznana pa je usoda njegovega 10-letnega sina. Njegovega trupla niso nikjer našli in zato domnevajo, da je ali zgorel, ali pa se mu je morda le posrečilo pobegniti pred morilci. Danes so ves dan poizvedovali za dečkom v bližnjih vaseh, vendar pa ga nikjer niso izsledili.

Sodna komisija

V teku današnjega popoldneva je prispele v Kerestince sodna komisija, v kateri je med drugimi tudi šef instituta za sodno medicino profesor medicinske fakultete dr. Milosavljević. Komisija je podrobno razgledala pozorišče včerajšnjih dogodkov, posnela mnogo fotografij in celo kopico daktilografskih odtisov, ki bodo služili pri zasledovanju zločincev. Najtežje delo je imela komisija pri identificiranju žrtev, in pri ugotavljanju neštevilnih ran in poškodb. Komisija je o vsem tem napravila obširne zapisnike. Po sodnem ogledu so trupla nesrečnih žrtev prepeljali v Zagreb, kjer bo jutri izvršena sodna obdukcijska. Kakor je bilo danes ugotovljeno, so pri večeršnjem masakru sodelovali kmetje iz vasi Kerestinec, Rakitje, Zdenčine in Kupinec.

Današnji »Obzore« in »Jutarnji list« poročata, da so člani deputacije JRZ bili po večini četniki. Temu nasproti se službeno ugotavlja, da je bil samo Katanac svoječasno član četniške organizacije, ki je pa bila že pred dvema letoma razpuščena. »Jutarnji list« poroča tudi, da so našli v šumici za gradom bana Mihalovića četniško uniformo. Sodna komisija pa je ugotovila, da so vsi umorjeni imeli civilne obleke. Tudi se službeno ugotavlja, da ne more biti govora o nekem izjavnju članov deputacije, ali pa o neki zvezi dogodkov s četniškim udruženjem.

Kaj pravi ban Mihalović

Ban Mihalović se je s svojo rodbino danes vrnil v svoj dvorec. Rane, ki jih je dobil pri včerajšnjem napadu, na srečo niso nevarne. Ban ima vso obvezano glavo in je ves marogast od številnih udarcev, ni pa dobil nikakršnih resnejših poškodb. Prav tako tudi njegova žena — nista dobili nikakršne nevarnejše poškodbe. Prestala pa sta mnogo strahu in sta živčno popolnoma zlomljeni. Ban Mihalović je danes novinarjem, ki so ga posetili, v daljšem razgovoru opisal razplet včerajšnjih dogodkov. Med drugim je izjavil:

»Sedeli smo pravkar pri obedu, ko sem iz daljave zaslišal nenavaden hrup. Ozirom sem se skozi okno in videl, da prihaja proti dvorcu manjša skupina ljudi, med katerimi sem takoj spoznal nekatere voditelje omladinske organizacije JRZ. Malo za to skupino se je v bližini malega mostiča, ki vodi preko potoka pred dvorcem, zbrala večja skupina, v kateri je bilo nad 100 ljudi. Kmalu za tem je prva skupina prišla v dvor ter se mi predstavila kot deputacija omladinske organizacije JRZ, ki je prišla k meni s pritožbo zaradi nekaterih nesoglasij, ki so nastale v zagrebski organizaciji JRZ. Ko sem jih vprašal, kod so prišli, so mi povedali, da so prišli po iz Poduseda preko Rakitja. Pravili so mi tudi, da so pri Studencu v bližini kovačnice v Rakitju počivali in se osvežili s hladno vodo. Pred kovačnico je bila večja skupina ljudi, ki je čitala neki list. Nenadoma so se iz te skupine zaslišali klici: »Evo, četniki!« Oni so nato takoj nadaljevali svojo pot in prišli k meni; ter mi med pripravljanjem ponovno zagotavljali, da niso četniki in da s četniki sploh nimajo nobene zveze. Ko smo se tako razgovarjali, se je zbrala pred dvorcem velika množica okoliških kmetov. Ker nisem vedel, kaj hočejo, sem šel na dvorišče in jih vprašal, po kaj so prišli. Najbližnji so mi odgovorili, da so prišli iskat neke četnike, ki so baje prišli v moj dvorec. Pojasnil sem jim, da to niso četniki, marveč omladinci člani JRZ. Tedaj je nekdo iz grude zaklical:

»Mi pa vemo, da je med njimi tudi četnik Katanec.« Ko sem to slišal in ker sem vedel, da je Katanec res med došliimi omladinici, sem se vrnil v dvorec in vprašal Katanca, ali je on res četnik. Katanec mi je odgovoril, da to ni res in da on tudi ni bil udeležen pri uboju, ki je bil izvršen pred leti v Rakitju, kor je dokazal, da se je takrat mudil v Zagrebu. Vrnil sem se nato h kmetom in jim pojasnil, da Katanec ni četnik. Kmetje mi tega niso hoteli verjeti in so me ponovno poslali v dvorec. Katanec je nato izjavil, da bo sam odšel na dvorišče, pa naj ga tudi ubijejo, ker nikakor ne želi, da bi imeli sitnosti zaradi njega. Tega mu nisem pustil, boječ se kakšnega nesporazuma, marveč sem ponovno sam odšel na dvorišče, da čaka na ljudi, ki so jih poslali po puške, nato pa mislijo napraviti jurij na dvorec. Nekateri kmetje so tedaj predlagali, naj napišem pismo omladincem, ki so v dvorcu, naj pridejo na dvorišče ter naj se legitimirajo. Če se ugotovi, da niso četniki, se jim ne bo nič zgodilo. Ko smo se tako pogajali, je prišel Čipera pred vrata dvorca ter pokazal blizu stoječim kmetom svojo legitimacijo. V tem trenutku je odjeknil strel, neki kmet se je zgrudil ranjen. V naslednjem trenutku so začele pokati puške in revolverji. Videl sem, kako je Čipera ranjen, padel, pa se zopet dvignil, steke, 5 korakov dalje in se ponovno zgrudil. Večja skupina kmetov je drvela za njim. Videl sem, kako so na tleh ležečega preiskovali.

»Par kmetov, ki je stalo tik poleg me, ne, je začelo otipavati moje žepke. Ko so našli moj revolver, so mi ga vzeli ter me vprašali, zakaj ga imam. Obenem sem slišal, kaj so se razgovarjali in posnel iz njihovega razgovora, da čakajo na ljudi, ki so jih poslali po puške, nato pa mislijo napraviti jurij na dvorec. Nekateri kmetje so tedaj predlagali, naj napišem pismo omladincem, ki so v dvorcu, naj pridejo na dvorišče ter naj se legitimirajo. Če se ugotovi, da niso četniki, se jim ne bo nič zgodilo. Ko smo se tako pogajali, je prišel Čipera pred vrata dvorca ter pokazal blizu stoječim kmetom svojo legitimacijo. V tem trenutku je odjeknil strel, neki kmet se je zgrudil ranjen. V naslednjem trenutku so začele pokati puške in revolverji. Videl sem, kako je Čipera ranjen, padel, pa se zopet dvignil, steke, 5 korakov dalje in se ponovno zgrudil. Večja skupina kmetov je drvela za njim. Videl sem, kako so na tleh ležečega preiskovali.

Vtis v Beogradu

Beograd, 17. aprila. p. Prve vesti o večerajšnjih dogodkih v samoborskem srezu so prišle v Beograd šele danes. »Pravda« je objavila obširno poročilo, večerni beograjski listi pa objavljajo cele strani dolga poročila. V vsej beograjski javnosti so napravili ti dogodki porazen vtis. Vse je zaprepačeno nad toliko besno mržnjo, ki je prišla do polnega izraza pri teh žalostnih dogodkih. Sprva nihče ni mogel prav verjeti, da je kaj takega sploh mogoče. Zal pa se je izkazalo, da poročila niso pretirana. V

Nadaljnja poročila v drugi izdaji

Posredovalna akcija Ženeve ni uspela

Abesinci odbili italijanske pogoje, Italijani pa nočejo slišati ničesar o premirju

Ženeva, 17. aprila. b. Situacija v Ženevi se še vedno ni razčistila. Abesinska delegacija je odklonila italijanske predloge in vztraja slej ko prej na tem, da naj se pogajanja vršijo v okviru in duhu pakta Društva narodov, italijanski zastopnik pa je odklonil predlog francoskega delegata Boncourja, da naj se za dobo ženevskih pogajanj sklene premirje na bojišču. Odbor trinajstih je nato poveril predsedniku Madariagi nalogo, naj sestavi o sedaj končanem postopanju poročilo. Svet DN se bo najbrže sestaj v ponedeljek, da bo zavezal stališče glede novega položaja.

Današnji dopoldanski dogodki v Ženevi so bili v glavnem naslednji:

1. Razgovor med predsednikom Madariagom, glavnim tajnikom DN Avenolom in abesinskim delegatom Volde Mariamom o uvedbi mirovnih pogajanj, ki pa je bil brez uspeha.

2. Razgovor med Boncourjem in italijanskim zastopnikom baronom Aloisim. Boncour je v imenu svoje vlade predlagal, naj bi se v času ženevskih pogajanj ustave sovražnosti v Afriki in sklenilo začasno premirje. Baron Alois je nato odgovoril, da bo ta predlog takoj sporočil dalje v Rim, menil pa je, da iz vojaških razlogov ni mnogo upanja, da bi bil sprejet.

Neki kmet je potegnil iz njegovega žepa revolver. Tedaj je Čipera ponovno vstal in čeprav je bil hudo ranjen, je začel gledati proti dvorcu. Čim je stopil na prag se je zgrudil mrtev.

Ponovno sem zahteval od kmetov, na me puste v dvorec. O tem pa niso hoteli nič slišati, marveč so zahtevali, naj napišem pismo omladincem ter jih pozovem da pridejo ven, zagotavljajoč mi ponovno da se ne bo nikomur nič zgodilo. Množica je med tem še vedno naraščala. Zaman sem si prizadeval pomiriti razdraženo množico. Naenkrat so začeli padati tudi po meni udarci. Vprašal sem jih, zakaj me tepejo, ko so mi vendar obljubili in zagotavljali, da ne bodo nastopali proti meni. Slišal sem, kako je nekdo kričal, da sem jaz z bivšim predsednikom hrvatskega sabora Medakovićem Hrvatce prodal. Ko sem uvidel, da me nikakor nočejo izpustiti, sem začel nagovarjati starejše in resnejše može, naj gredo z menoj v dvorec. Tudi na to niso hoteli pristati, češ, da se boje, da bi na nje v dvorcu streljali. Zahtevali so od mene, da ukažem svojim štirim kočijažem, da pripeljejo omladince iz dvorca in jih izroče kmetom. V naslednjem hipu je množica napadla dvorec, vdrla skozi glavna vrata in od vseh strani so po meni neprestano padali udarci, da nazadnje sploh nisem vedel, kaj se godi okoli mene. Kako je bilo dalje itak veste. Od mene so zahtevali, naj pokažem, kje so skriti omladinci. Tega seveda sam nisem vedel. Vem samo še to, da so napadali pobrali vse orožje, kar ga je bilo po stenah v raznih dvoranih in da so popolnoma izpraznili mojo zbirko orožja. V ostalem pa prepuščam oblastem, da ugotovijo, kdo je krivec teh dogodkov.

Dvorec bana Mihalovića je danes od vseh strani zastražen po orožništvu, ki je zasedlo tudi vsa važna križišča.

vseh beograjskih krogih pričakujejo sedaj energičnih ukrepov, da se temu početju, ki mu ni primere, napravi enkrat za vselej konec. Splošna zahteva je, da se pozovejo na odgovor ne samo neposredni zločinci, marveč tudi pravi krivci, ki so bodisi z neodpustljivo malomarnostjo in brezprimernim neodgovornostjo pri vršenju svojih dolžnosti, bodisi z zlonamernim hujšanjem izvali in omogočili te in take zločine. Oblasti so dosedaj aretirale le 7 kolovodij večerajšnjih dogodkov.

Seja odbora trinajstih

Ženeva, 17. aprila. g. Današnja seja odbora trinajstih je bila otvorena v zelo napetem vzdušju. V not, naslovljeni na predsednika Madariago, je abesinski delegat Volde Mariam izjavil, da njegova vlada odklanja italijanske zahteve in vztraja v tem, da naj se mirovna pogajanja vodijo v okviru in duhu DN. Po dvehurni razpravi je moral odbor trinajstih ugotoviti popoln neuspeh svoje posredovalne akcije in bo jutri samo še vzel na znanje poročilo predsednika Madariage o posameznih fazah pogajanj. Logično bi moral biti sedaj takoj sklican odbor osemnajstih ki bi seveda sprožil vprašanje poostitve sankcij, kar bi samo še poostrolo napetost. Ker je odbor trinajstih prejel svoja polnomočila neposredno od sveta DN, je bilo sklenjeno, naj se svet DN skliče za ponedeljek na izredno sejo.

Konferenca generalnih štabov v Londonu

London, 16. aprila. AA. Razgovori zastopnikov glavnih generalnih štabov Velike Britanije, Francije in Belgije, ki so se vršili dopoldne ločeno v letalskem in vojnem ministrstvu in v poslopiju admiralitete, so se popoldne nadaljevali na admiralteti, kjer je bila plenarna seja.

Belgijski glas o pomenu londonskih posvetovanj

Bruselj, 16. aprila. d. List »Metropole« se bavi v daljšem članku s posvetovanji generalnih štabov v Londonu ter pravi med drugim:

Oficielni stik med armadami zapadnih držav predstavlja važno etapo na poti k bodočim dogovorom. Vodilna misel je v svoji osnovi znana. Anglezem in Francozom gre za to, da se sporazumejo o razdelitvi nalog v resnem primeru. Francoski generalni štab ima v glavnem edino željo, da bi Anglija prevzela kritje levega krila francoske vojske na njeni pohodni fronti. Splošno znano stanje angleške oborožitve zahteva, da omeji Anglija svoja prizadevanja na vojaškem področju le na gotove naloge, med katere spada pomoč Belgiji. S tem bi bilo tudi ustrezno politiki Anglije, katere javno mnenje se upira vsemu, kar bi kazalo na podreitev francoskemu vodstvu. Londonski razgovori bodo po začasnem stiku seveda prekinjeni, ob-

novili pa se bodo zopet, kakor hitro se bo pokazala jasnost v zadržanju Nemčije, ki ne more izostati. Čeprav se Anglija v tej zadevi ne giblje tako naglo, kakor bi Francozi želeli, se vendarle premika in sicer v dobri smeri.

Usmrtitev zločinske matere v Angliji

London, 16. aprila. AA. V Birminghamu so prvič po 34 letih usmrtili mater petih otrok, diplomirano bolničarko Bandinghamovo, obsojeno na smrt, ker je zastrupila neko zelo bogato žensko, ki ji je v svoji oporoki zapustila večino svojega premoženja. Bolničarka, ki ni hotela čakati smrti svoje dobrotnice, se je zatekla k zločinu, da bi se polastila njenega imetja. Justifikacija je zbudila velikansko razburjenje in senzacijo v Birminghamu. Pred poslopjem kaznilnice, kjer so na dvorišču izvršili smrtno kazen, se je zbralo več tisoč ljudi, ki so poslušali protestni govor Van der Elstove, znane borilnice za ukinitve smrtne kazni. Ob uradi, določeni za usmrtitev, je na tisoče ljudi zapelo neki psalm. Po justifikaciji je Van der Elstova pozvala prisotne k demonstraciji, policija pa jo je nazadnje aretirala.

Beleške

Obnova žitnega režima

Novosadski »Dan« poroča iz Beograda, da se bavi kraljevska vlada z načrtom o uvedbo novega žitnega režima za letošjo žetev. Poročila iz žitnodolnih krajev namreč napovedujejo izredno bogato žetev ter bo po dosedanjih cenitvah znašal presežek žita za izvoz okoli 70.000 vagonov. Z žitnim režimom misli vlada preprečiti padec cen pšenice, ki je sicer radi velikega presežka neizbežen.

Vprašanju uvedbe novega žitnega režima bodo morali posvetiti vsa pažnja slovenski parlamentarni in vladni zastopniki, da pravočasno preprečijo nova bremena za naše narodno gospodarstvo in povratek prilik, ki so vsem še v spominu iz leta zadnjega žitnega režima.

Borba med mestom in deželo na Hrvatskem

Kakor smo že poročali, je proglasilo vodstvo »Gospodarske sloge« bojkot nad sejmšči v Sisku in Petrinji, ker nista sprejela občinska sveta teh dveh mest njegove zahteve, da znižata trošarino in tržno pristojbino. Kmetje so se odzvali vodstvu »Gospodarske sloge« ter že nekaj tednov bojkotirajo trg in sejme v Petrinji in Sisku. Sedaj se je vršila v Petrinji izredna seja občinskega sveta, na kateri je bilo ugotovljeno, da prejema občina na račun trošarine in tržne pristojbine letno okoli 300.000 dinarjev. Ako bi sprejel občinski svet zahtevo »Gospodarske sloge«, da zniža za 50 odstotkov te pristojbine, bi mesto izgubilo 150.000 dinarjev. Primanjkljaj bi bilo mogoče pokriti samo s povzemanjem občinskih doklad na 80 odstotkov. Proti temu pa zopet odločno protestirajo meščani.

Še o vprašanju bolezenskega šihata

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva »Delavska Pravica« zavrača napade socialistov, da je soodgovorna za predložitev in sprejem § 86. finančnega zakona, ki ukinja § 129 obrtnega zakona, radi česar izgubijo člani Bratovskih skladnic pravico do enotenske mezde od podjetja za slučaj nesreče in bolezn. List pravi, »da vsako dobro ve, da ni Jugoslovanska strokovna zveza pri donošenju tega amandmana prav nič sodelovala in odločala. Saj smo bili mi celo prvi, ki smo zavedajoč se hudih posledic, za prizadevanje delavstva, priobčili v naši »Delavski Pravici« javen protest. Vsakdo ve, da se danes na odločilnih mestih prav malo vpraša za mnenje delavstva ali pa njegove strokovne organizacije.«

Tako glasilo krščanskega delovnega ljudstva. Tudi mi verjamemo, da Jugoslovanska strokovna zveza ni bila povprašana za mnenje o tem amandmanu. Še več, Minister dr. Krek je celo izjavil na shodu v Trbovljah, da mu je bil ta amandman popolnoma neznan in da bo sedaj storil vse, da se ga s posebnim zakonom vsaj za privatne rudnike ukine.

Na škodljivost amandmana je za časa razprave v finančnem odboru opozoril senator dr. Kramer, ki je predlagal njegovo črtanje. Minister za šume in rudnike Djura Janković je odgovoril, da je kr. vlada stvar dobro premislila in uveril večino finančnega odbora. Za dr. Kramerjev predlog je glasovalo 7 od 15 članov finančnega odbora. V parlamentarnih krogih se je o tej stvari mnogo govorilo. Člani finančnega odbora senata so dobili protestne izjave narodnih in socialističnih delavskih organizacij. Jugoslovanska strokovna zveza se na nje ni obrnila.

Popust za obiskovalce Pohorja

Beograd, 17. aprila. AA. V potniški tarifi, ki določa popust za obiskovalce jadranske obale, zdravilišč in letovišč in turističnih krajev, je uveljavljena izprememba glede obiskovalcev Pohorja. Po tej izpremembi se za Pohorje odobni popust, ki se na železniških postajah Maribor-g. kol. Ruše, Sv. Lovrenca na Pohorju, Brezno, Ribnica, Mislinje, Orehova vas, Stivnica, Hoče in Slovenske Konjice lahko izrazi pri posetu naslednjih izletnih točk: Mariborska koča Pohorski dom, Koča na Pesku, Slonpi vrh, Ruša koča, Ribnica na Pohorju, Senjorjev dom, in Sv. Bolfenk. Bivanje v Ribnici na Pohorju bo potrdila občinska oblast, v drugih krajih pa uprave domov, pri postajah Slovenske Konjice in Zreče bo potest višinskih krajev Skomarje, Sv. Kunigunda na Pohorju in Resnik za občino Zreče potrdila v vsakem od teh krajev določena oseba. Bivanje za občino Oplotnico bo potrdila za to določena oseba v Kebeju.

Krvavi izgredi v Lvovu

Varšava, 17. aprila. d. Včeraj je prišlo v Lvovu do hudih incidentov med nezaposlenimi delavci in nemščenci ter policijo. Nezaposleni so vprizorili v centru mesta hrupne demonstracije. Policija se je zama trudila, da bi razpršila demonstracijo. Prišlo je do spopada in so na obeh straneh padali strelji. 20 ljudi je obležalo mrtvih, okrog 100 pa je bilo ranjenih.

Povod za incidente je dal pogreb dveh ubitih nezaposlenih delavcev, ki sta postala v torek žrtve sličnih incidentov. Pogreba se je udeležilo več tisoč ljudi. Ko je šel sprevoz skozi mesto, so pričeli pogrebi demonstrirati. Policija je takoj posredovala, vendar je njen nastop demonstrante silno razkačil in so se takoj pričeli izgredi. Demonstranti so se zabarikadirali za tramvajskimi vozovi in so pretrgali vse telefonske zveze centra z ostalimi mestnimi okraji. Nemiri in spopadi so trajali pozno v noč.

Katastrofa nemškega vojaškega letala

Berlin, 17. aprila. AA. V noč od 15. na 16. aprila je trumotorno vojaško letalo med vajo zašlo v Švico. Zaradi pokvare je padlo v bližini Biela. Trije člani posadke so se ubili, dva pa sta hudo ranjena. Letalo se je popolnoma razbilo.

Azana dobil zaupnico

Madrid, 17. aprila. o. Parlament je »195 proti 78 glasovom izrekel zaupnico vladi Azane. Glasovanja se je vzdržalo mnogo desničarskih poslancev, pa tudi okrog 70 levitajev. Preden se je vršilo glasovanje, je Azana izjavil, da bo vlada v celoti izpolnila program ljudske fronte. Naglasil je, naj si desničarji ne delajo nikakih iluzij. Vlada bo izvedla potrebne reforme, da se v nekaterih pokrajinah spremeni socialno stanje.

Vladimir Giesl †

Dunaj, 17. aprila. b. V Solnogradu je umrl v 76. letu starosti zadnji avstroogrski poslanik v Beogradu, bivši minister Vladimir Giesl pl. Gieslingen, ki je izročil julija 1914 znani ultimatum srbski vladi, po katerem je izbruhnila svetovna vojna.

Z abesinskih bojišč

Pariz, 17. aprila. o. Agencija Radio poroča, da so prvi oddelki askarov prodrli do De Uora Haila, 65 km jugozapadno od Desisja. V Desie prihajajo vedno nove kolone vojaštva, ki takoj nadaljujejo pot proti jugu. Dan in noč prihajajo nepregledne kolone težkih avtomobilov, ki dovažajo hrano in vojni material. Italijanska letala kontrolirajo vse ozemlje med Desijem in Adis Abebo. V Desije je prispel tudi poveljnik 3. armijskega zbora general Birolli. Pripravljen je z neguševim avtomobilom, ki so ga Italijani uplenili pri jezeru Ašangi.

Krožijo glasovi, da se je neguš zatekel v neki samostan jugovzhodno od Kvorama, ker je bilo njegovo življenje spričo upora Abesincev v nevarnosti.

Vzrok poloma severne abesinske armade

Kairo, 17. aprila. o. Iz Kartuma poročajo, da je bil glavni vzrok poloma abesinske fronte na severu upor galskih plemen, ki

Splošna stavka v Madridu

Madrid, 17. aprila. b. V španski prestolnici je bila davi proglašena splošna stavka, ki se je opoldne razširila na vse panoge javnega prometa. Na cestah se vidijo samo oklopni policijski vozovi. Sindikalisti, ki so prvi izdali parolo za stavko, so pregovorili tudi komuniste in socialne demokrate, da so ustavili delo. Obenem so razširili letake, ki pozivajo k nadaljevanju splošne stavke, če ne bo vlada uvedla energičnih ukrepov proti fašizmu. Po najnovejših vesteh je vlada že razpustila vse fašistične organizacije. Aretiranih je bilo nad tisoč fašistov.

Madrid, 17. aprila. z. Po popoldanskih krvavih dogodkih so snovi krožile v Madridu najbolj nasprotujoče si vesti. Vsak čas so se pojavljale vzemirajoče verzije. Pristaši levičarske ljudske fronte so z obdobjem oblasti ustanovili v nekaterih delih mesta svoje lastne straže.

Ker je notranji minister bolan je predsednik vlade Azana v notranjem ministrstvu skupaj z ministri Kvirogo in Francmom prebil večji del noči in sprejemal poro-

Slovenske žrtve poplav v Ameriki Med Johnstownom in Pittsburgom je zalilo nad 100 slovenskih naselbin — Pomožna akcija slovenskih podpornih društev

Cleveland, aprila. Konec marca so v enajstih državah Severne Amerike poplave povzročile v enem tednu ogromno škodo. V šestih državah pa je pustilo ciklonsko neurje, ki je dvigalo pesek v ogromne oblake. Od povodnji imajo največ škode države Pennsylvania, Ohio in West Virginia. Stotine človeških življenj je zahtevala povodenj. Računa se, da je v 11 ameriških državah nad pol milijona ljudi brez strehe in primernega živeža.

Listi naših rojakov pozivajo k skupni akciji za lajšanje gorja. Hudo so namreč prizadete tudi mnoge slovenske naselbine. V revirju med Johnstownom in mestom Pittsburgom je nad 100 večjih in manjših slovenskih naselbin, v katerih so naši rojaki trpeli silno škodo. Tudi v samem Pittsburgu je mnogo naših ljudi. Bilanca strašne prirodne nesreče pa je naslednja: V mestu 36 mrtvih, v vsej Pennsylvaniji 108 mrtvih 42 pogrešancev brez strehe pa okrog 59.000 ljudi. V enem samem dnevu so pripeljali v mesto 200 vagonov hrane, iz mesta pa so odpeljali več sto vagonov pokvarjenega živeža. Od države Maine do države Ohio je brez strehe 275.000 družin.

Pozivi k pomožni akciji v slovenskih listih naglašajo, da so največ trpeli naši naseljenci v Johnstownu in okolici. Apel, ki ga je izdala »Ameriška domovina« naglašja med drugim:

— Dolgo že nismo imeli Slovenci v Ameriki javnega apela, naj prisrčno brat bratu na pomoč. V letih ogromnega premogarskega štrajka v Pennsylvaniji 1911 in 1912 je bil tak apel, ki je imel lepe uspehe in je mnogo ljudi našim ljudem, ki so trpeli v velikem mežnem boju. Povod za tako skupno pomožno akcijo je tudi zdaj. Res je, da bo ameriška javnost mnogo pomagala prizadetim in da so na delu vse javne sile, kakor Rdeči križ, armada in mnoge organizacije. Toda mnogokrat se zgodi, da so naši ljudje prezrti. Sami moramo nekaj storiti za nujno in uspešno pomoč ponesrečenim rojakom.

Seveda ima akcija razne težave. Dosej nam še niso znana imena ponesrečenec, njih naslovi in mesta, kjer prebivajo, in tudi skupne škode naših ljudi še ne moremo oceniti. Vemo samo to, da je pomoč nujna, zakaj ponesrečeni rojaki nimajo časa in prilike posamično apelirati na pomoč. Vemo, da bodo nekaj dobili od javne dobrončnosti, toda to ne bo znašalo niti 10 odstotkov tega, kar v resnici potrebujejo v svoji najhujši sili.

Ker je položaj tak, so poklicane v prvi vrsti naše bratске podporne organizacije, da začnejo s podporno akcijo med našimi ljudmi, v prvi vrsti seveda med svojim članstvom. Mi vemo, da je v Pennsylvaniji

Ona je bila pretirano debela. On je trpel na revmatizmu.

Obema je pomagalo isto sredstvo, ki se ga lahko jemlje: čula sta sicer že davno o KRUSEN soli, ali se nista mogla odločiti, da bi jo poskusila. Sedaj jemljeta oba redno in vestno dozo KRUSEN soli, ki predstavljajo dobro prečiščeno mešanico znanih mineralnih vod. Oba sta se prepričala, kako prijetno učinkuje KRUSEN sol na prebavne organe in na celotno prebavo in na ta način izpodbija vzrok debelosti, a čisto pomaga tudi pri revmatičnih bolečinah!

Izoginite se za časa in skrbite za redno uživanje KRUSEN soli, da se ne naberejo v telesu škodljive usedline. KRUSEN sol se dobiva v vseh lekarnah.

Velika steklenica zadostuje za 3 mesece in stane samo Din 45.—, a mala steklenica Din 27.—.

Oglaš. reg. št. 30918-08

Italijani zasedli Harar

London, 17. aprila. b. Reuter poroča iz Rima, da so po tamkajšnjih vesteh italijanske čete že zavzele Harar. Uradno vest še ni potrjena.

Zopet letala nad Adis Abebo

Adis Abeba, 17. aprila. b. Abesinska prestolnica je bila danes zopet cilj letalskega napada. Letala so metala na mesto rušev, ki so se razpokale v italijanskih državnih barvah. Prebivalci so bili sprva v strahu, da gre za napad s plini, pozneje pa so se pomirili in ni bilo več take panike kot pri prvem prihodu Italijanov nad Adis Abebo. V mestu se v ostalem še mrzlično pripravljajo na obrambo. Kakor se zatrjuje, hočejo pred vsem razrediti glavno cesto med Desijem in Adis Abebo, da bi ne mogla voziti po njej motorna vozila.

Trgovinska pogajanja z Rumunijo

Beograd, 17. aprila. p. Prihodnji mesec se prično v Beogradu pogajanja za novo trgovinsko pogodbo z Rumunijo.

Solun, 17. aprila. o. V okolici Janjine je bil snovi hud potres. Porušene so tri vasi. Tudi mesto Janjina je hudo poškodovan. Med prebivalstvom je nastala panika, vendar potres po dosedanjih vesteh ni zahteval človeških žrtve.

Silen orkan ob Dnjepru

Moskva, 16. aprila. AA. V pokrajini Dnepropetrovska je besnel strahovit orkan. Povzročil je porušena razdejavanja. V samem mestu je porušena več poslopij, med njimi tudi električna centrala. Na Dnjepru se je potopilo veliko število ladij.

Poslanik Purić izročil poverilna pisma v Bernu

Bern, 16. aprila. a. Jugoslovanski poslanik v Parizu, dr. Božidar Purić, ki je ob enem akreditiran tudi pri švicarski vladi, je prispel nočijo v Bern in bo jutri izročil zveznemu predsedniku svoja poverljiva pisma. Iz Berna bo odpotoval takoj v Ženevo, da se udeleži zasedanja odbora osemnajstih, ako bo sploh sklican.

Vremenska napoved

Duanjska vremenska napoved na soboto: V prostih legah še močni zapadni vetrovi. Spremenljivo, včasih tudi jasno, toda s krajevnimi padavinami. Zelo hladno.

Naši kraji in ljudje

V Tivoliju se razvija pomlad

Kljub mrazu, s katerim so nebesa zadnji čas že nekajkrat zagrozila, kakor da se misli povrniti zima in sneg, so nasadi v Tivoliju že v najbolj bujnem zelenju in cvetju in mestni vrtarji so poskrbeli, da bo letos sprejemal razveševanje še nekaj novih posebnih lipo urejenih cvetličnih gred. Klopji so že zdavnaj prišle iz svojega prezimovanja in so ob soncu, kolikor ga je pač mogoče ujeti pri tem nemilem vremenu, že zdavnaj spet postale priljubljeno točišče ljubljanskega letovanja. Če ne bosta dež in mrzli pre-

kraju električna zadruga, h kateri bi se mogla pridružiti tudi do sedaj še neelektrificirani kraji Studence in Luščka vas. Kapaciteta 70 konjskih sil obstoječe elektrarne bi za to zadostovala. Na drugi strani se spet govori, da namenavajo Poljčane zase odkupiti od sedanjega podjetnika g. Vežjaka pomožno elektrarno.

Pripominjamo, da smo tudi v vseh dosedanjih dopisih poudarjali, da je treba štiti eksistenco že obstoječih manjših podjetij in upoštevati pomisleke ostalih interesentov. Nedvomno bo tudi elektrarna Fala, ko bo šlo za gradnjo krajevnega omrežja, vse to upoštevala.

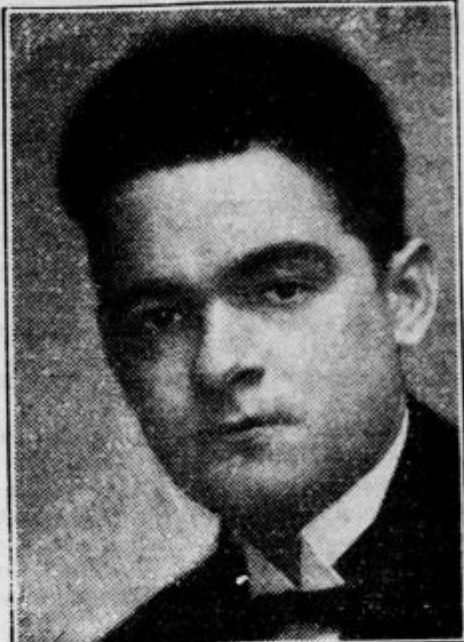
Jožeta Grilca je pobrala pljučnica

Ljubljana, 17. aprila

Po kratkem trpljenju, ki si ga je bil nakopal o velikonočnih praznikih z nezadovoljnim prehladom, iz katerega se je pozneje izčimila zavrta pljučnica, je danes izdihnil dolgoletni sodelavec in prijatelj Jožeta Grilca, ki ga je naša kuparjeva občinstvo, pa tudi vsa ostala Ljubljana poznala kot izredno simpatičnega, zdravega in veselega mladega moža.

Pokojsnik je bil po rodu Ljubljančan in je doživel komaj 35 let. Trgovine se je bil izučil pri Skebnetu, nato pa je bil 18 let v službi pri Mayerju, kjer si je pridobil splošne simpatije strank, iskreno pa so ga cenili tudi njegovi tovariši. Jožeta Grilca je poznala skorajda vsa Ljubljana, saj se je tudi v javnem življenju udeleževal kot izredno nadarjen pevec in sportnik. Še kot majhen deček se je pri-

družil zboru »Ljubljanskega Zvona« in je nastopal skoraj na vse koncertih in prireditvah društva, ki mu je bil dolga leta tudi odbornik, revizor in ustanovni član. Več let je sodeloval tudi v Zvonovem kvartetu. Prav tako se je zlasti v mlajših

lelih udeleževal pri »Hermesu«, »Miriji« in »Primorju«, a povsod je bil enako priljubljen kot sportnik, ki je znal družiti vse sportne odlike s pravo fino in kulturo.

Pogreb priljubljenega pokojnika, ki zapušta globoko užalošeno soprogo Anico, očeta in tri brate, bo v nedeljo ob 16. iz mrtvašnice na Vadvodski cesti 9. Prijetelj Jožeta Grilca blag spomin. Žalujemo svojim soprogi in bratom iskreno sožalje!

Še nekaj časa bo počakal na sodbo Razprava proti morilecu Knapiču je bila preložena

Maribor, 18. aprila.

Sveže je še v spominu grozno dejanje, ki je bilo storjeno letos 12. februarja na mariborskem državnem mostu. Mesarski pomočnik Ferdinand Knapič, star 47 let, je navadil na branjevo Terezijo Konradovo, jo besno oklal, da je kmalu izdihnila, vrgele jo v Dravo in mirno nadaljeval pot proti Glavnemu trgu, kjer je bil aretiran. Dogodek je vzbudil zaradi brutalnosti razburjenje po vsem Mariboru. Z velikim zanimanjem je zatorej vsa javnost pričakovala današnje glavno razpravo pred kazenskim senatom.

Obtožnica pripoveduje...

Obširna obtožnica, ki jo je sestavilo državno tožilstvo, izčrpno riše ozadje dogodka še iz leta 1929. Morilecva mati Ana Knapičeva je imela poleg sina Ferdinanda še štiri hčerke. Da bi njena smrt ne prizadela otrokom stroškov, se je 1929. zavarovala pri Ljudski samopomoči. Do smrti se je preživljala kot branjeva. Ko ni mogla več plačevati zastankov in zavarovalnih obrov, se je znanca pokojne Ane, branjeva Terezija Konradova zavezala, da prevzame nadaljnje odplačevanje obrov in da bo plačala pogrebne stroške. Leta 1934. je Knapičeva zbolela in umrla. Terezija Konradova je dobila izplačanih okrog 16.000 Din, a Ferdinand Knapič je trdil, da mora od tega po materini želji njemu izplačati 3.000 Din. Ker nikakor ni mogel dokazati, da bi bila Terezija Konradova k temu obvezana in jo je zamen moledoval, jo je začel smrtno sovražiti. Srdit, kakor je, ni zadnji čas pred umorom prav nič zakrivil svoje namere. Usodnega dopoldne je

popival po točilnicah, nekaj po 11. uri pa je odšel iz vinotoka na Pobreški cesti na državni most. Tisti čas je šla tam čez tudi Terezija Konradova. Knapič je pospešil korake in Konradovo dohitel. Cim je prišel do nje, je že potegnil nož in ga začel kar do zabadati v žensko. Besno dejanje je bilo izvršeno tako naglo, da ovidelci niso prav videli, kako se je vse to zgodilo. Konradova je šla po nekaj sunkih zavpila na pomoč in se je že tudi opotekla. Ko je videl, da se je Konradova sesedla, je rekel Knapič: »Tu imaš, kanala!« Nato je okrvavljeni nož vrgele čez ograjo v Dravo in mirno šel proti mestu. Na drugi strani mosta ga je prijel stražnik. Ko ga je vprašal, kako je mogel izvršiti grozno dejanje, je Knapič odvrnil: »Baba mi je erbiju požrla, zato sem to storil!« Minuto zatem je Konradova umrla. To so v glavnem ugotovitve, ki jih navaja obtožnica.

V nabito polni dvorani

Se je pričel današnji proces. Dvorna je bila tako natlačena, kakor doslej menda še ne. Trije stražniki so morali skrbeti za red, da ni nastalo prerivanje med ljudmi, ki so morali odhačati, ker si niso priborili prostora v dvorani. Obravnava je predsedoval s. o. s. g. dr. Tombak. Prisodniki so bili s. o. s. gg. Zemljik, Lerner, dr. Kotnik in Kolšek. Obtožbo je zastopal državni tožilec g. Sever, zagovornik pa je bil ex offo odvetnik dr. Jan.

Knapič je na predsednikova vprašanja točno odgovarjal. Ko je državni tožilec g. Sever čital obširno obtožnico, je Knapič nepremično sedel na zatožni klopi. Na predsednikovo vprašanje, če se čuti krivega, je obklevetaje odgovoril, da se sicer zaveda, kaj je storil, ne ve pa, kako je

pevski fenomen, najslavnejša primadona sveta! Njen prekrasni glas Vas je očaral v filmu »Noč ljubeznik«. Še mnogo lepši je njen najnovejši film

DANES PREMIERA!

Grace Moore

Partner: MICHAEL BARTLETT tenor Metropolitan opere New York. Prekrasne arije iz oper: Boheme in Rigoletto skratka nepisane užitek in triumf petja!

KINO UNION, tel. 22-21

Ljubi me!

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15

Odol je najboljši prijatelj vaših zob!

do tega prišlo. Predsednik ga je podrobno izprašal o preteklem življenju, zlasti pa o boleznih, ki jih je prebolel. Na predlog zagovornika odvetnika g. dr. Jana se je razprava udeležil tudi sodni izvedenec g. dr. Jurečko, Zagovornik je namreč v zadnjem trenutku dozel, da je obtoženi Knapič bil pred leti tri mesece na opazovalnici v graški bolnišnici in da je že v svoji mladosti hudo bolehal za živčno boleznijo.

Predsednik: Ljudje, ki vas poznajo, pravijo, da ste radi pri. — Knapič: Pili sem, če sem kaj imel, po navadi pa mi je vedno manjkalo. — Predsednik: Zakaj se niste oženili? — Knapič: Ker ni bila nobe-

policiji pa tudi preiskovalnemu sodniku vsega tega niste povedali! — Knapič: Nihče mi ne o tem vprašal in sem mislil, da to sploh ni važno. — Predsednik: Povejte nam čisto odkrito, kako je bilo takrat na državnem mostu!

Knapič je nato obširno pripovedoval, kje se je mučil vse kritično dopoldne. Ves zbežgan je taval okrog in je najmanj petkrat šel čez most. Zjutraj je pil malo žganja in pol litra jabolčnika. Majhen mesarski nož je vedno nosil se s seboj. Zadnje čase je bil hudo izžubljen in se pravzaprav ne more več točno spominjati, kaj mu je prišlo v glavo. Glede denarja je izpovedal, da ima njegova sestra Roza še pogodbno, po kateri se je Konradova obvezala izplačati njej in njemu po 3000 dinarjev iz zavarovalnine po pokojni materi. Konradovo je Knapič večkrat terjal za denar. Vselej ga je odpravila z raznimi izgovori. Tožiti pri sodišču pa je ni hotel zaradi tega, ker so mu ljudje rekli, da Konradova ničesar nima in da bo moral pozneje še sam plačevati sodne stroške.

Razprava preložena

Dr. Jurečko je pričel ponovno izpraševati obtoženo o tem in onem, Knapič je na izvedenčeva vprašanja odgovarjal precej točno, vendar pa se je opazilo, da z njegovim duševnim stanjem ni vse v redu. Nobenega občutka ni odločno zanikal, vse je le deloma priznal in pristavil, da se pač vsega točno ne spominja. Na predlog zagovornika dr. Jana, naj se pribavijo potrebni podatki o poteku obtoženčeve bolezni kakor tudi mnenje psihiatrov, če je za dejanje, ki mu ga očitajo državni tožilec, v celoti odgovoren ali ne, se je sodni senat podal k posvetovanju.

Po kratkem posvetovanju je predsednik dr. Tombak sporočil, da je razprava preložena in da se bodo pribavili vsi potrebni podatki o poteku obtoženčeve bolezni kakor tudi mnenje sodnih izvedencev.

Najbolj okupirani film! SAMO 2 DNI V LJUBLJANI! Najnapetjši film sezone! Film groze in strahu! Nestvor iz človeških trupel si želi ženske ljubezni!

Frankensteinova nevesta

V gl. vlogi BORIS KARLOFF

Samo za ljudi z močnimi živci!

Danes premiera v kinu SLOGI! Ne pozabite! Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 ur! SAMO DANES IN JUTRI! Nabavite si takoj vstopnice!

KINO SLOGA, tel. 27-30

Pri živem telesu je hotel zgoreti Strašen samomor zapuščenega viničarja, ki so ga obdolžili tatvin

Zavrč, 17. aprila.

Cista zapuščen od vseh je živel v Hraštovcu pri Zavrču samotno življenje 60-letni viničar Bratuško Franc. V zadnjem času je ljudem nekdo kradel perutino in dolgo so ugibali, kdo bi bil tat. Ker tatvine niso ponehale, so naposled obdolžili teh tatvin viničarja Bratuško, ki so ga že dalje časa opazovali. Tudi za veliko noč so pazili nanj skozi okno in videli, da uživa kokošje meso, dasi sicer ni gojil nikake perutnine. Ta pojedina je bila zanj usodna. Obdolžili so ga vseh tatvin ter mu zagrozili, da ga ovadijo orožnikom. Ker je starček že tako živel v velikem siromaštvu, si je to obdolžitev vzel zelo k srcu.

Na velikonočno nedeljo se je zjutraj napotil k maši v župnijske cerkev v Zavrču, odkoder se je domov vrnil šele popoldne okoli 16. Bil je nekoliko vinjen. Prišel domov se je vsedel na posteljo, kakor se domneva, in zažgal pod seboj slamnjaco. Ogenj je naposled zajel tudi njega. Očitno zaradi hčih bolečin in da napravi svojemu trpljenju konec, se je nato z lovsko puško ustrelil v srce. Ogenj se je čedalje bolj razširil, da je naposled ob-

jel tudi viničarja, ki je pogorela do tal. Ljudje, ki so prihiteli gasiti, so našli med ruševinami le še ožgano truplo, ki so ga pokopali na pokopališču v Zavrču. Z nesrečnim možem sočustvujejo vsi sosede, saj mu naposled tudi nihče ni hotel ničesar slabega, ker so vedeli, da je siromak in da se nima s čim preživljati.

MATINEJA KINA SLOGE
Danes ob 14.15 po enotni ceni 4.50 Din
„Micky miške“
in senzacije“
Smeh in zabava za staro in mlado!

Predavanje na parnikih. Splitska delavska zbornica je predlagala prometnemu ministru, naj bi se na parnikih uvedla predavanja za posade, kakor je to uvedeno pri mornaricah raznih drugih držav. Predlog ima podrobne načrte takih predavanj, ki jih odobravajo tudi organizirani mornarji, so sploh iskreno pozdravili iniciativo delavske zbornice in upajo, da bodo kakor ministru tudi lastniki parnikov predlog sprejeli.

Hidrotehnični laboratorij v Ljubljani Prizadevanja, da dobimo nujno potrebni zavod

Za naše narodno gospodarstvo pomenja vsakoletne povodnji in silne nesreče težke rane, ki nujno in neodložljivo zahtevajo, da se bo moralo za ozdravljenje našega vodnega gospodarstva tudi pri nas začeti s smotrni, širokopotezno zasnovanimi deli. Nevarnost rednih poplav je treba dokončno odkloniti z regulacijo vodnih tokov, z ostalimi vodogradbenimi deli in smotrno melioracijo pa je možno v danih gospodarsko neugodnih razmerah rešiti celo več problemov istočasno.

Vodno stavbarstvo predstavlja danes že prav obsežno vedo, ki obsega poleg številnih, že dobro proučenih problemov še mnogo teoretičnih in praktičnih nalog, ki čakajo rešitve. Za uspešno reševanje teh problemov se mora tudi naša vodogradnja poslužiti vseh modernih pripomočkov s katerimi razpolagajo danes po vseh naprednejših državah. Eno takih, zelo važnih sredstev je primerno opremljen hidrotehnični laboratorij, ki pomeni dragocen pripomoček in je vsa dosedanja, nad tri desetletna praksa v tej smeri z uspehi potrdila visoke nade, ki so jih stavili vanj njegovi odkritelji.

V področje delavnosti hidrotehničnega laboratorija spada predvsem reševanje zgolj praktičnih vprašanj, zelo uspešno pa služi tudi za strogo znanstvene raziskave. Na modelih v zmanjšanem merilu zgrajenih stavb moremo v laboratoriju točno, hitro in po potrebi v več variantah izvršiti številna opazovanja in meritve, ki jih mo-

remo po zakonu podobnosti prenesti pod določenimi pogoji naravnost na razmere v prirodi. Posebne pomena je zlasti dejstvo, da moremo večino laboratorijskih polkusov zasledovati tudi s foto in kino. kamero, ki nam je zlasti za opazovanja dogajanj pod vodo neobhodno potrebna. Vsak laboratorij vrača investirano glavni, co v novi obliki ne samo enkrat, temveč mnogokrat. Tak laboratorij ne predstavlja nikake luksuzne naprave, marveč institucijo, ki more v vseh panogah vodnega gospodarstva uspešno pripomoči do racionalne izrabe proračunskih sredstev.

Za državo, ki jim davčna moč prebivalstva nalaga številna na vseh področjih državnih izdatkov, predstavlja ustanovljanje in podpiranje takih preizkuševališč neodložljivo gospodarsko potrebo. Le zelo bogate države si morejo še danes privoščiti neopravičljiv luksus s tem, da zgrajene vodne stavbe smatrajo za preizkusne objekte. Če bi šlo tu le za vprašanje večjega ali manjšega trošenja denarja, je to končno stvar tistih, ki z njim po svoje razpolagajo. Važnejše je dejstvo, da se lahko v mnogih primerih izkaže teoretično, ne še tako dovršen načrt, ki ni bil pred realizacijo praktično preizkušan v laboratoriju, za več ali manj nezanesljivega, ker je navadno v samo taki obliki premalo blizu resničnim dogajanjem v naravi. Mnogim, tudi nepopravičljivim škodam se lahko izognemo vprav z modelnimi preizkusi pred gradnjo samo. Ker laboratoriji

te vrste uspešno služijo poleg prakse tudi v čisto znanstvene svrhe, zato se je visokošolska tipa laboratorijev izkazala še najbolj prikladna. Tehničnemu naraščanju univerz je s tem možno nuditi znanstveno stvarno nazornost in v lažje prebavljivi obliki, kakor v dosedanjih pretežno teoretičnih. Vse to seveda, če se morejo vršiti znanstvene vaje v laboratoriju samem. Velik pomen laboratorija so spoznale mnoge napredne države, ki so se praktičnih izkušenj nove institucije tudi kmalu oprijele. Tako je danes slemen v Evropi že 26 stalnih, dobro opremljenih javnih hidrotehničnih laboratorijev, v Ameriki pa poleg teh še mnogo privatnih, ki vsi zelo uspešno služijo svojem namenu.

V naši državi imamo tri tehnične fakultete, toda nobena še nima hidrotehničnega laboratorija, niti nimamo državnega laboratorija v kaki drugi obliki. Na srečo so se našli tudi pri nas uvideni krogi, ki najresneje stremijo za tem, da bi se zamujeno čimprej nadoknadilo, in se trudijo tudi našo univerzo pridobiti sličen znanstveni zavod. Značilno je, da je večina laboratorijev, zlasti po vojni, nastala po prijavni inicijativi, iz prispevkov, nabranih v strokovnih, gospodarskih in kulturno-znanstvenih krogih, kar je vedno odločilno vplivalo tudi na državo, da je s svoje strani gmotno podprla take akcije. Pri bližnjem enako pot je šla in še gre tudi akcija za ustanovitev hidrotehničnega laboratorija v Ljubljani, ki bo prvi te vrste v državi.

Prvi, ki so se pričeli pri nas baviti s to mislijo, so bili vprav tehniški krogi na naši univerzi, ki so zlasti v prvih letih

njenega obstoja z intenzivnim delom in ob najbolj skromnih sredstvih izvršili ogromno in plodovito delo s tem, da so v razmeroma zelo kratkem času ustanovili in organizirali številne institute in tako omogočili našemu akademskemu naraščanju, da se je lahko pričel znanstveno izobraževati na domačih tleh. Kulturni in gospodarski pomen stremljenja za doseg lastnega laboratorija je uvidelo tudi »Udruženje inženjerjev in arhitektov« sekcija Ljubljana, ki je aktivno pristopilo k delu s tem, da se je iz vrst članstva osvojalo »Društvo za zgradbo hidrotehničnega laboratorija v Ljubljani, ki že od novembra 1933. živahno dela na skrajšaji ostvaritvi vsaj prve etape široko zasnovanega načrta, so ga tudi pristojne oblasti že odobrile. Društvo skuša zainteresirati za svojo akcijo čim širši krog naše javnosti, predvsem one iz tehnike, gospodarstva in industrije. V ta namen je priredilo že več uspešnih javnih predavanj z diapozitivi in strokovnimi filmi, večina iz laboratorija češke tehnike visoke šole v Brnu. In izdalo posebno brošuro s podrobnim opisom in načrti bodočega laboratorija. Dosedanji odziv zasebnih interesentov je dovoljen, nujno pa je potrebna še podpora države. Končni smoter zgraditve lastnega hidrotehničnega laboratorija je razširitev naše tehnike in izpolnitev gradbenega oddelka, ki naj bi v novem, popolnejšem obsegu nudil možnost specializacije študija, kakor je predvideno tudi že v novi tehnični uredbi, a se je pričela izvajati le še v Beogradu. Tehnični razvoj sili v tako specializacijo tudi nas, zato postaja vprašanje lastnega hidroteh-

ničnega laboratorija v zvezi z ostalimi nujnimi vprašanji izpolnitve univerze — kakor knjižnice, klinike — vedno aktualnejše.

Da ne bi ostali le pri besedah, je omenjeno društvo takoj po svoji ustanovitvi pričelo z aktivnim delom »na terenu« in je sad tega prizadevanja danes že viden. Mestna občina je že leta 1933 darovala društvu potrebni svet ob Gradaščici neda, leč od kopališča Kolesarje. Tam stoji danes provizorij, ki ga hoče društvo na vsak način izpolniti v popoln laboratorij, kakršen je predviden v načrtu, ki je bil izdelan v zavodu za vodne zgradbe na tehnični fakulteti naše univerze. Ta načrt za mišljiva laboratorij v tolikšnem obsegu, da bo lahko služil za šolo, znanstvene raziskave in za vse potrebe vodogradbene inženjerske prakse. Stavbni stroški so predvideni na okroglo 3 milijone Din. Obsegal bo vodogradbeni in vodostrojni oddelki, univerzitetne predavalnice, knjižnica, delavnice in skladišča ter vse potrebne prostore za predavatelje in nameščeno osebje. Za pomožno osebje in delavce, zaposlene po potrebi, bo skrbel laboratorij sam iz sredstev, ki si jih bo pridobil s taksami za izvršene preiskave. Stroške za nastavitve in vzdrževanje ostalega osebja in predavateljev pa naj bi prevzela država, ki bi tako pomagala naši tehniki do važne naučne ustanove, sama pa bi ob enem z bano vino pridobila nujno potrebno vrhovno strokovno institucijo. Pozitiven dokaz o nujnosti zasnovanega laboratorija, ki po menja neodložljivo gospodarsko potrebo, pa je z zgradbo provizorija že doprinesen.

Domače vesti

* Turneja češkoslovaškega pevskega zbora »Smetana«. Znameniti češkoslovaški pevski zbor »Smetana« iz Plzně prireja od 13. t. m. koncerte po Jugoslaviji. Trije koncerti bodo tudi v Sloveniji, in sicer v sredo 22. t. m. v Ljubljani, v četrtek 23. t. m. v Kranju, v petek 24. t. m. pa v Mariboru. Ta pevski zbor velja za najboljši v češkoslovaški. Steje 40 pevcev, ki so po večini višji uredniki, profesorji, inženjerji, škodovnih tvojnic, zdravnikov, trgovci in podjetniki. Turnejo vodi priznani češki komponist in virtuoz na klavirju in orgle, kapelnik g. Gselhofer.

* Predavanje ZKD. Podružnica Narodne strokovne zveze žiri priredi 19. t. m. ob 14. predavanje o temi: Koroška in Korošci v sliki in besedi. Predava predavatelj ZKD g. dr. Julij Fellacher, drž. tožilec. Predavanje spremljajo skioptične slike.

* Kongres zveze rudarjev Bosne in Hercegovine. V Zenici se bo v nedeljo vršil kongres zveze rudarjev iz Bosne in Hercegovine. Na kongresu bodo razpravljali o delovanju zveze v preteklem letu, o izpodbijanju zveznega pravilnika, o gospodarskem in socialnem položaju rudarjev in o raznih predlogih. Poleg delegatov rudarjev iz vseh krajev Bosne in Hercegovine se bodo kongresu udeležili tudi predstavniki delavskih ustanov.

* Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije. Sekcija Ljubljana ima letos svoj redni občni zbor v nedeljo 3. maja ob 10. dopoldne v palači okrogne sodišča. V Novem mestu z običajnim dnevnim redom. K obitni udeležbi vabi odbor.

* Zanimiva razstava. V ratniškem domu v Beogradu je dobrodelno društvo »Dobro srce« priredilo razstavo slik tramvajskih nesreč. Razstava, ki nazorno prikazuje, kako se tramvajskie nesreče dogajajo večina zaradi nepazljivosti občinstva, je brez dvoma zelo dobra šola zlasti za mladino, ki le prerada v igri na ulici pozablja, kakšno nevarnost ji preti od tramvajskega prometa. Isto pa velja tudi za neprevidne kolesarje in motocikliste, ki izgubljajo glavo, če iznenada zaslišijo pred seboj ali za seboj svari tramvajski zvonec. Da bi se omogočil obisk razstave mladini, se je določila zanjo zelo nizka vstopnina, samo dinar.

* Bitolj in Kajmakčalan — turistični kraj. Oblasti so ustrele davni želji bitoljske mestne občine in so proglasile mesto Bitolj in Kajmakčalan za turistični kraj. Potniki, ki v poletni sezoni ostanejo najmanj sedem dni v Bitolju in okolici, ki posejajo naše najslavnejše bojišče iz svetovne vojne, Kajmakčalan, imajo pravico do polovične vozne cene na naših železnikih, to se pravi, da se z voznim listkom za polno ceno, ki so si ga nabavili za vožnjo do Bitolja, vračajo brezplačno v izhodišče svojega potovanja. Za turiste, ki prihajajo iz inozemstva, velja ta popust seveda do državne meje.

* Nov aerodrom. Med Dubrovnikom, Trebinjem in Hercegovino leži visoka planota Zubacko polje. Planota, ki je dolga kakih šest kilometrov in meri v širino po dva do tri kilometre, je v zračni črti oddaljena od morja štiri do pet kilometrov in je zelo priprava za zgradbo aerodroma, na katerem bi mogla pristajati letala za potniški promet z Dubrovnikom in Boko Kotorsko. Aerodrom se začne graditi že v najkrajšem času, tako da se bo mogel vršiti reden zračni potniški promet že v teku letošnje poletne sezone.

* Nove arheološke najdbe v ohridskem okrožju. Po mnogostevilnih dragocenih arheoloških najdbah je ohridsko okrožje znano v znanstvenem svetu. Preko tega ozemlja je vodila v starodavnih časih najvažnejša prometna žila med zapadom in vzhodom in kmetje so se mnogokrat izkopali razne starinske zanimivosti. Na polju pri vasi Frigoven so te dni našli na staro grobišče. Pri razkopavanju se je pokazal hodnik, v katerem je bilo več človeških okostij in majhno železno kopje. Pozneje so našli celo vrsto grobov, v katerih se je nahajalo razno posodje. Za arheološko vedo je velika škoda, da se tako razkopavanja izvršujejo brez strokovnega nadzorstva in da se mnoge dragocene najdbe pri tem pokvari in razmečje.

* Po 20 letih iz vojnega ujetništva se je vrnil v svoj rojstni kraj Stari Bečej kmet Stevan Avramov. Dolga leta je preživel v ukrajinski vasi Andrijevki kjer se je tudi oženil, ko je pred nekaj leti dobil od doma pismo, da so ga uradno proglasili za mrtvega in da se je njegova žena drugi poročila ter se izselila iz vasi. Domov se je vrnil sam. Srbskega jezika ne zna več in govori samo ruski. Stevanu te danes 43 let, pri svojih starših pa je našel svojega sina, ki ga je pred 20 leti zapustil v zibelki. Za prvo ženo, ki je vzela drugega, mu ni mar, skrbi ga pa, na kak način bi izposloval, da bi prišla za njim druga žena z otrokom.

* Mehaniški vajence — izumitelji. V tovarni letal »Zmaj« v Zemunu je zaposlen kot vajence s 16 Din dnevnega zaslužka Mihajlo Velimirovič iz Like. Fant je zelo nadarjen in ves svoj prosti čas uporablja za razne poizkuse. Predložil je že nekaj svojih izumov v naštih. Izumil je avtomatičen volan za avtomobile, avtomobilsko hupo, ki pri vsakem zavoj avtomobila sama daje zvake, in avtomatski avtomobilski zavori. Bavi se tudi s konstrukcijo vrat, ki se sama odpirajo. Mladi izumitelj želi, da bi mogel potovati v Ameriko in stopiti v stik s svojim velikim rojakom Nikolo Teslo. Prepričan je, da bi pri njem našel priložnost in pomoč za svoj razvoj.

* Zaradi litra vina štirje mrtvi in 21 ranjenih. Pred okrognim sodiščem v Somboru se je pričela razprava zaradi krvave bitke, ki se je lani novembra vršila v neki gostilni vasi Grabovca. V tej gostilni je bila zbrana večja družba kmetov in, ko so bili že vsi vinjeni, so se začeli prepirati, kdo bo plačal zadnji liter vina. V spor in pretep se je kmalu zapletla vsa vasa. V krvavi bitki so izgubili življenje štirje kmetje, ranjenec pa je bilo 21. Med preiskavo so zaslišali poleg udeležencev bitke še kakih 100 pri. Obtoženih je 31 kmetov iz Grabovca, ki imajo 11 zavornikov.

* Nove humoristične satirične razglednice Hinka Smrekarja. Kriza roki smeh pozivlja! Podjetni L. Smuc (Foto-Tourist) na Aleksandrovi cesti je te dni izdelal serijo 10 razglednic v dobri izdelavi, 6 planinskih in 4 kopalne. Ime avtorja Hinka Smrekarja pove, da ne to brezkoristno izmetati svojega drobca tisti, ki kupi to serijo sebi in drugim za razvedrilo in boljše prebavo v teh žalostnih in mučnih časih. Naši kraji, naši ljudje — vse sodobno, groteskno.

* Imam iz Berlina dr. Abdulah, ki je, kakor znano, obiskal Sarajevo in še nekatere druga bosanska mesta, se je pohvalno izražal o verskih in kulturnih ustanovah naših muslimanov, slavil pa je tudi versko toleranco, ki vlada v naši državi. Ugledni gost, ki je tudi urednik velike muslimanske revije v nemškem jeziku, je pripovedoval tudi marsikaj zanimivega o muslimanih, ki živijo v Berlinu. Verska in kulturna muslimanska zveza v Berlinu šteje okrog 4.000 članov. Berlinski muslimani so po poreklu iz raznih držav. Imam dr. Abdulah je iz Lahore v Indiji, biva pa že dolga leta v Evropi ter govori več evropskih jezikov. Muslimani v Berlinu izvajajo vso svobodo v verskem in kulturnem pogledu. Verska toleranca nemških oblasti je v tem pogledu na višku. Poleg onih muslimanov, ki so člani verske in kulturne organizacije, pa ima Berlin še lepo število novih muslimanov, ki so sprejeli islamsko vero iz spekulativnih razlogov, zlasti zaradi sklepanja novih zakonskih zvez in zaradi potovanja po islamskih državah. Teh novih muslimanov pa islamska zveza, ki ima v Berlinu svoj dom in svoje svetišče, ne sprejema v svoje kroge.

* Senzacionalna poveljstva. V Beogradu so zaprli uradnika Priviležirane agrarne banke Zarijo Živkovića, ki je med uradniki banke užival toliko zaupanje, da so ga izvolili za blaginjske svoje zadruge. Zarija Živkovića je bil v Beogradu splošno znan tudi kot izumitelj. Napravil je namreč za otroke lesene konjčke, ki sami tečejo. Trdil je, da bo svojo iznajdbo tako izpopolnil, da bodo avtomatični konji lahko tekli v eni uri na razdaljo več kilometrov. Pred nekaj dnevi je nadzorstvo uradniške zaupanje pregledalo blaginjske knjige ter ugotovilo primanjkljaj okrog 240.000 Din. Živkovića je priznal, da je ta denar porabil za izpopolnitev svojega izuma in da je imel najboljšje namene, da bo denar vrnil, kadar bo njegov izum patentiran in razširjen po svetu. Preiskava senzacionalne poveljstva še ni zaključena.

* Krvav zaključek veseljačenja. V Cerknici pri Novi Gradski so se v neki gostilni zaradi malenkosti spili pivci in kmalu se je razvila ogorčena bitka. Od vina razvneti kmetje so se zabadali z noži, tolkali s sekirami, steklenicami, krepčili in sploh z vsem, kar jim je prišlo pod roko. Izid bitke: eden mrtev, dva hudo, 10 pa lažje ranjenih. Družba, ki je začela s prepričim, je popila baje 25 litrov vina.

* Avtobusna izleta: 26. t. m. Dobrna — Rogaska Slatina 130 Din. 9. d. 11. maja Plitvice — Senj — Crikvenica 240 t. m. Prijave izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel »Slone«.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izdelavo

Iz Ljubljane

* 35letnica Splošnega čenskega društva. V društvenih prostorih na Cesti 29. oktobra je bil v četrtek popoldne redni občni zbor Splošnega čenskega društva, ki mu prav letos pokaže 35. leto delovanja. Zborovanje je otvorila predsednica dvorana dama Franja Tavčarjeva, nato pa je tajnica Aida Lebarjeva obširno poročala o dogodkih, ki jih je društvo doseglo v preteklem letu, je omenila vredna akcija v korist pokvarjenih ženski mladini. Dekleta, ki zaradi spolne sumljivosti prihajajo v policijski in preiskovalni zapor, morajo večkrat v bolnišnico na zdravljenje. Na poti skozi mesto jih je došel po navadi spremljal uniformiran stražnik, kar je pri mimoidoščih zmerom vzbujalo mnogo pozornosti, pa tudi odkrite zasmeha. Na intervencijo SZD je pokorljeno, da bo takšna dekleta na njihovi žalostni poti v bodoče spremljala ženska. Po volitvah, ki so obnovile vse dosedanje odbore, je bil za prihodnje leto sprejet obširen delovni program. Društvo si je nadelo posebno nalogo za vzgojanie naših mater v kulturnem, socialnem in zdravstvenem pogledu.

Motnje v črevesju,

omotice zaradi zagatenja se preprečijo z uporabo naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenčice

Ugl. reg. št. br. 3047/35.

* Zaslužni jubilej. Še vedno čil in gibčen je večerjaj praznovati 35letnico službovanja višji pis. oficijal g. Emil Gril, duša pisarne kazenskega oddelka na okrognem sodišču. Med odvetniki in družog je g. Gril prav priljubljen. Segav je vedno vljuden, spomina pa takega, da vam iztesa letnice in številke starih aktov kar iz rokava. Krajevni repertorij območja Ljubljanskega okrogne sodišča ima v mezinu. Rodil se je 8. novembra 1878. v Ljubljani, v stari Spitalski, današnji Stritarjevi ulici. Nekaj let je kot sodniški uradniški služboval v Cerknici, sicer pa ves čas v Ljubljani. Zelimu, da ostane g. Gril še vrsto let čil in zdrav!

* Pevski zbor Smetana iz Plzně, ki koncentrirano v Ljubljani v sredo, 22. t. m. ima na sporedu poleg Prelovcovega zbora »Skrjančkov« naslednja dela iz češke zborovske literature: Fibich: »Tiha noč«, Dvorak: »Milenka travnička«, Smetana: »Roknica«, Novak: »12 belih sokolov« in Foersterjeve 3 zbornice »Orač«, »Polni cestov« in »Himna«. V II. delu lastnega dirigenta Gselhoferja zbor »My zlati roditelji«, Spilakova 2 zbornice »Koupim ja mla« in »Votška«, Venček čeških plesov od Fale, Jindricha zbor »Klenčič in Melatova«, zbor »Modrooka deklica«. Dirigent zbora je znameniti češki glasbenik Bogdan Gselhofer. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice, Smetana nastopi 23. t. m. v Kranju in 24. t. m. v Mariboru.

* Državni strokovni izpit p.t. pripravnikov je položila v Beogradu z odliko gđ. Vida Komanova, nekdanja pisateljica gđ. Manice Komanove, sedaj uslužbene na pošti Ljubljana I. Čestitamo!

* Rudolf Zupan — gost kot Rigoletto. Drevo gostuje v ljubljanski operi stalni gost zagrebške opere g. Rudolf Zupan, ki je več let deloval kot eden prvih baritonistov v Italiji. V Zagrebu je ostal med drugim tudi v vlogi Rigoletta in znani zagrebški kritik Lujo Šafraneč-Kavič pravi: »V naslovni vlogi »Rigoletta« je zopet navdušil poslušalce. G. Rudolf Zupan s svojim bogatim dovršenim glasom Celo vlogo je našel tudi v hrvatskem jeziku in jo pel s tako odličnim in razumljivim izgovorom da je lahko vzor domačim pevcem.« — G. Rudolf Zupan si je osvojil v Italiji belkantiistični način petja in njegov sonorni bariton ga usposablja, da odlično odpoje tako važno dramatično vlogo. Vse zahteve, ki jih stavi skladatelj na peveca le obvlada s neko posebno lahkoto. Njegovi visoki toni so lahki, neprisljeni in zvenijo impozantno. Tudi v igralskem oziru ustreza v vsakem pogledu. Občinstvo je priredilo g. Zupanu burne ovacije. Ker je g. Zupan naš rojak, domačin iz Brežice, še prav posebno opozarjamo na njegovo nocojšno gostovanje v Verdijevi operi »Rigoletto«.

* Zaključno predavanje v društvu »Soli« v tej sezoni do drevo ob pol 21. v solumu pri »Levu«. Priznani in odlični predavatelj g. prof. Lavo Cermelj zaključil letošnjo sezono z zelo zanimivim predavanjem: »Julijška Krajina in mla. G. predavatelj nam bo natančno orisal položaj naše manjšine pod Italijo v zadnjem letu zlasti od začetka italijansko-ahesenske vojne dalje in odmev teh dogodkov pri nas. Potem sledi prosta zabava pri kateri nastopi oddelek pevskega zbora »Sloge«. K temu zaključnemu večeru vabimo vse tovariše Sočane, člane vseh emigrantskih društev v Ljubljani in okolici in vse naše prijatelje. Vstop je vsem prost. Predavatelj ski odsek.

* Drago Marijo Šijanec je naš dirigent, ki danes prav za prav največ nastopa pred javnostjo. Šijanec je dirigent našega izvrstnega Radio-orkestra ki prireja stalne lepe zaokrožene koncerte v studiju, izmed katerih je velika večina s stišno sestavljenim sporedom in so zelo dostojni in vrtniški slopnji. S pomočjo našega Radio-orkestra pa nastopi g. Šijanec na javnem simfoničnem koncertu v ponedeljek 20. t. m. v Filharmonični dvorani. Izvajal bo simfonijo v a-duru za godalni orkester, ki jo je napisal češki klasik M. Smetana, dolge Mozartove IV. violinski koncert v a-duru s solistom-virtuozom Karlom Ruplom in Beethovno VI. Pastoralno simfonijo. Koncert priredita skupno Ra. diodajna postaja in Glasbena Matica ljubljanska. Sedeži po 10. stojščice po 5 Din v knjigarni Glasbene Matice.

* Predavanje SPD v torek dne 21. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. G. Griesbach iz Zagreba bo predaval o lepotah naših gor v Dalmaciji ter nam pokazal številne slike naše obmorske obale od Sušaka do Budve in s skalnatih vršacev ob našem Jadranu. Od 31. maja t. l. dalje bo prirejala Zveza planinskih društev desetdnevne planinske izlete vzdolž Jadranske obale s parnikom Dubrovačke parobrodne plovidbe »Pelješak«. Planinci, bodo imeli priliko iz raznih izhodišč ob morju posetiti planine ter bo predavatelj v sliki in besedi pokazal one kraje, ki jih lahko posetijo udeleženci teh planinskih izletov. Planinci, pridite, da si ogledate naše morje in naše obmorske gore.

* Jutri v nedeljo dopoldne ob 11. bo v Filharmonični dvorani III. mladinski koncert letošnje sezone. Uvodno besedo govori g. prof. Marijan Lipovšek, ki izvaja celotni program mladinskega koncerta. Spored nam prinaša klavirske variacije, ki so jih napisali najslavnejši glasbeniki. Preprosta, lepa melodija je obdelana na več načinov, teko da je vsaka skladba zelo pestra, zanimiva in prikupna. Pianist prof. Lipovšek bo med drugim izvajal tudi variacije na znano melodijo »Kje so moje rožice«, ki jih je napisal p. Hugo Wolf. Spored mladinskega koncerta, ki je obenem vstopnica, stane 3 Din in se dobi v knjigarni Glasbene Matice. Mladinski koncert bo v Filharmonični dvorani.

* Otvoritev ostrega streljanja strelške družine. Ker se vojaško strelšče zdaj počenja, ne bo otvoritve ostrega streljanja. Na 19. t. m., kakor je bilo prvotno javljeno, temveč v nedeljo 3. maja ob 9. na vojaškem strelšču na Dolenski cesti.

* Tradicionalni zabavni večer ljubljanskih konservatoristov se bo vršil 2. maja zvečer v dvorani Kazine. Na Kongresnem trgu. Spored bo, kakor vedno pester in zanimiv, tako da se bo odlična publika, ki rada poseča ta lep večer naše muzikalne mladine, prav dobro zabavala in bo tudi deležna raznih muzikalnih zanimivosti.

* Na Trški gori, igro z godbo in poljem, ponove Senjakobčani danes in jutri zvečer. Kdor želi videti to uspešno, mace delo, naj si preskrbi vstopnice v prodaji od 10 do 12. in od 15. do 17. ure. Začetek točno ob 20.15. Med uvodno vstop v dvorano ni dovoljen. To sta predvidoma zadnji večerni predstavi.

* Ljubljanski Sokol opozarja in vabi na današnji eestaneke starejših in mlajših sokolske generacije, ki bo drevo ob 20. v društveni menhi dvorani v Narodnem domu.

* Promenadni koncert priredi pošna godba drevo ob pol 20. do 21. na Senjakobskem trgu. V primeru slabega vremena bo koncert prihodnjo soboto istotem in ob istem času.

* Dom »Franje Tavčarjeve« v Kraljevi se odpre 1. maja 1936. Prijave sprejema in poljsnila daje sestra Fakinova. Gledališča ul. št. 4.

* Posredniki novih hiš opozarjamo, da bo I. redni občni zbor Društva posestnikov novih hiš v nedeljo 19. t. m. ob 10. dopoldne v beli dvorani hotela »Unions« v Ljubljani. Na polnoštevilno udeležbo vabi odbor.

* Pekli o davkih, cenah in nočnem delu. V dvorani Zbornice za TOI so se v četrtek zbrali ljubljanski pekovski mojstri k obnemu zboru svojega združenja, ki mu predseduje g. Karel Vidmar. Iz poročil, ki so jih podali posamezni funkcionarji, se da razbrati, da tudi položaj pekovi ni zavladna vredn, dasi so v javnosti sicer deležni precej drugačnega renomeja. Zaradi gospodarske krize je promet v pekovski stroki vedno manjši, davčna in razna socialna bremena pa se stalno množijo. Vsa posredovanja za omiljenje davčnih predpisov so ostala brez uspeha, prav tako tudi prizadevanja, da bi se uklinil davek na predelavo moke, ki pekavske mojstre najbolj obremenjuje. Zaradi podražitve moke so pekovi zvišali cene svojim izdelkom za 25 par na kg, a kakor zatrjujejo mojstri, to zvišanje še ni v skladu z novimi cenami moke. Kar se tiče odpiranja in zapiranja obratov, a katerem je bilo nedavno precej živahnega razpravljanja v časopisju, pekli še vedno

Elitni kino Matica — Tel. 21-24

Hočete se nasmejati? Hočete veselja, smeha in šale? Hočete pozabiti na vse tegobe?

OGLEDITE SI DANES SIAJNO SALO

VLASTA BURIAN — THEO LINGEN

A ŽNI VITEZ

REZERVIRAJTE VSTOPNICE. Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15

čakajo uredbe, ki bo končno uredila to pereče vprašanje. Lanski kongres Zveze pekovskih združenj Jugoslavije je postavil zahtevu, da se odpravi 3 odstotni davek na predelavo moke, a zveza je uspela samo toliko, da so bile ukinitve uredbe o prepovedi nočnega dela v vseh banovinah, kjer so bile izdane. V ljubljanskem združenju je organiziranih okrog 100 mojstrov, ki imajo prijavljenih 54 vajencev in 88 pomočnikov.

DANES VSI NA VEČER SLOVENSKE BESEDE. MESTNO GLEDALIŠČE.

* Nekaj kriminalne statistike. Državno tožilstvo v Ljubljani je sestavilo statističen pregled o kriminalnih zadevah v prvem letošnjem četrtletju. V 3 mesecih je bilo 828 ovadb, vloženih je bilo 169 obtožnic pri okrognem sodišču in bilo je 156 kazenskih razprav. To je rekordno število v zadnjih letih. Funkcionarji državnega tožilstva so preobremenjeni, ker morajo poleg kazenskih zadev vršiti cenzuro in so zato reje prenapetost vpreženi.

Iz Celja

* Sokolski župni izlet v Celju. Celjska sokolska župa bo priredila 14. junija župni izlet v Celju. Po dveh letih bo Celje spet priča velike sokolske manifestacije. Dopoldne bodo skušnje, nato povorka, popoldne pa razni nastopi brez veselice in točenja alkoholnih pijač.

* Ljubljanska drama bo uprizorila v torek 21. t. m. ob 20. v celiskem gledališču tragikomedijo »Gospoški dom«, učinkovito delo znanega srbskega pisatelja Radosava Vesniča. Predstava je za abnoma. Neabnoli dobijo vstopnice v predprodaji v trafiki g. Frajleta na Dečkovem trgu.

* Iz sodne dvorane. Okrogno sodišče je večerjaj obsodilo 60letnega kovaškega mojstra Matevža Jaklja iz Lemberga pri Voljniku zaradi uboja na 2 in pol leta roboj, na plačilo povprečnine v znesku 900 Din in bolniških stroškov ter na izgubo častnih pravic za dobo 3 let. Jakelj je 8. marca zvečer v Lembergu iskal fante, ki so bili napadli njegovega sina. Pri svoji kovačnici je našel Jožeta Blaziniška, ki ga pa v temi ni spoznal. Jakelj ga je vprašal, kdo je in kaj hoče. Ker pa Blazinišek ni odgovoril je Jakelj pograbil oster železni predmet, večkrat zamahnil po Blazinišku in mu zdrobil lobanjo. Blaziniška so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je 9. marca podlegel poškodbam. Sodišče je večerjaj tudi obsodilo 22letnega posestnikovega sina Frana Siliča z Jazbinhrva pri Kalobju, ker je 26. januarja napadel Jakoba Mraza na nekem travniku s sekiro ter ga težko poškodoval po vratu, levem nadlaktu in komolcu ter levem stegnu. Silič je bil obsojen na 1 in pol leta strogega zavora, na 900 Din povprečnine, plačilo 3.000 Din odškodnine za bolečine. 1610 Din za Mrazov izgubljen zaslužek 1740 Din bolniških stroškov in stroškov kazenskega postopanja.

Iz Maribora

* V. pedagoški teden, bo v dneh od 20. do 25. t. m. v dvorani Ljudske univerze in obsega naslednji spored: v ponedeljek 20. t. m. predava ravnatelj Zdravstvenega doma dr. J. Vrtovec o tem, kako ohranimo otroke zdrave. V torek 21. t. m. predava nastavnik meštanske šole S. Rode o pravilni zaposlitvi dece v predšolski dobi. dne 22. t. m. nastavnik mešč. šole A. Zervaj o tem, kako naj podpirajo starši svoje otroke pri učenju. dne 23. t. m. prof. Sila o težkočah domačih vzgoje pri dozorevajoči mladini, v soboto 25. t. m. strok. učit. V. Mazi o bistvu in zdravljenju govornih motenj pri otrocih. Pričetek predavanj ob 20. vstopnine ni.

* Gledališka uprava v pogajanjih z ljubljansko opero. Pričetkom prihodnjega meseca bo gostovala v Mariboru ljubljanska opera in je tukajšnja gledališka uprava v pogajanjih z vodstvom ljubljanske opere v smislu izpolnitve svoječasnega dogovora, v smislu katerega se je ljubljanska opera obvezala h gostovanju v tukajšnjem gledališču.

* Gledališke vesti. Jutri zvečer zadnja uprizoritev »Cigana barona«. Prihodnji četrtek ali sobota pa bo premiera J. Krajnc »Direktorja Campe« v režiji prvega režiserja J. Koviča.

* Lep uspeh debitantov. V četrtek zvečer so debutirali v tukajšnjem gledališču gđ. Tuši Rajnerjeva kot Belilotte, g. J. Borko kot Fours in g. Pahor kot Fouché. Vsi trije so svoje vloge dobro odigrali in so bili deležni toplega priznanja od strani navzočnega občinstva, ki je gledališče prav dobro zasedlo.

* Rotovski novice. V četrtek 23. t. m. ob 18. uri bo VI. seja mariborskega mestnega sveta. Na programu je nolog raznih personalnih zadev obravnavanje načrtov za gradnjo nove tržnice, preimenovanja Strossmayerjeve ulice, zamenjave volašne, nakup vojaških skladišč in carinarne, nabava štirih novih avtobusov ter razne prošnje in nove koncesije za gostiliško obrt.

* Poštarska tombola. Zaradi nepredvidenih težkoč, ki so nastale, se tombola preloži na nedeljo 26. t. m. ob 14. na igrišču »Svobode« v magdalenskem predmestju. Odbor.

* Kredijna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru, Rotovski trg 6, bo imela v soboto 18. t. m. ob 19. v mali dvorani Narodnega doma redni občni zbor, na katerega vabi člane.

* Ormoška mestna hranilnica je dobila gerenta. Za gerenta omenjene hranilnice je bil imenovan zdravnik dr. Majerič, kot člani so sveta pa so imenovani: dr. Košan, dr. Obrhan, Staman, Munda in Zadravec.

* V Dravcu? Še pred dvema dnevoema je izginila od doma sestra doboškega posestnika Franca Ulbina Elizabeta. O tem obveščeni orožniki so uvedli preiskavo in ob-

stoja domneva, da je šla v Dravo, ker so se mogli dognati sledovi, ki so vodili do Drave.

* Marijino kapelico so demolirali še neizsledeni storilci na glavni cesti med Sv. Vidom in Pobrežjem. Ljudje so našli Marjino podobo oskrnjeno na cesti. Orožniki vršijo obsežne poizvedbe.

* Tudi barakam ne priznašajo. V noči na petek so še neizsledeni storilci vdrli v barako Josipa Potočnika nasproti Ježkove tovarne v Melju in odnesli razno orodje v skupni vrednosti 1300 Din.

* Zaušnico je vrnil z nožem. Mali kazenski senat okrogne sodišča je večerjaj dopoldne obravnaval obžalovanja vreden primer, ki se je pripetil v noči na 25. decembra lani v Spodnjem Dupleku, ko je 22 letni delavec Friderik Šabeder zabodel z nožem Mihaela Vogrina v levo stran trebuha, da mu je prerezal trebušno steno in debelo črevo. Dogodek se je vršil pred polnočnico, ko sta »Šabeder in Vogrin srečala na cesti. Pri razpravi je Šabeder izpovedal, da je Vogrinu dejal, naj gre spat, ta pa je te besede likvidiral z zaušnico, nakar je Šabeder v hudi jezi potegnil nož in zabodel Vogrina v trebuh. Vogrina so takoj pripeljali v mariborsko bolnišnico, kjer so mu zdravniki s takojšnjo operacijo rešili življenje. Šabeder je bil obsojen na 6 mesecev strogega zavora in na plačilo vseh nastalih stroškov.

Zvočni kino IDEAL

Slavna ruska umetnica

ANA STEN

v prekrasnem vefilmu

„NANA“

po motivih znanega romana

EMILA ZOLA-JA.

DANES ob 4., 7. in 9.15 zvečer.

Z Jesenic

* Zvočni kino Radio. Predstava danes in jutri v nedeljo ob pol 9. zvečer (v nedeljo tudi ob 3. pop.) Harry Pielov vefilmin »Artistic. Dodatki običajni. Sledi »Graf Monte Christo«.

Iz Tržiča

* Kino predvaja v soboto in nedeljo izredno lep film »Poslednji valček«.

Iz Trbovelj

* Huda nesreča vojaškega novince. Ko so se te dni peljali vojaški novinci iz Trbovelj proti Celju, je med njimi brezposelni Valjem Cegar iz Bevskega menda iz obžestnosti splezal na streho vagona. Pri rudniški separaciji pa je nesreča hotela, da je padel med vožnjo s strehe in obžal nezvesten na tiru. Prepeljan je bil z reševalnim vozom v ambulanco bratovske skladnice, kjer mu je nudil prvo pomoč rudniški zdravnik g. dr. Jensterle. Nato pa je bil oddan v tukajšnjo bolnišnico.

Iz Ptuja

* Mrtvo je našel. Posesnica 40-letna Marija Težakova s Turškega vrha je ostala v sredo serna doma, ker ji je bilo slabo, med tem ko se je njen mož z ostalimi napotil v vinograd na delo. Pri materi je bil le 5-letni sinček, ki se je zelo prestrašil, ko se je mati nenadno zgrudila na tla. Takoj je pohitel v vinograd po očeta. Ko sta se vrnila, sta našla ženo že mrtvo. Žadela jo je srčna kap.

* Z nožem v trebuh. Mizarjski pomočnik 19-letni Horvat Stefan iz Spuhlje je bil na veliki ponedeljek v neki domači gostilni v Spuhliji. Ko je šel prosti večer domov, ga je iz ljubosumnosti neki fant sumil z nožem v trebuh in mu prizadel hudo poškodbo. Prepeljali so ga v bolnišnico. Napadalec so orožniki ovadili sodišču.

* S sekiro po glavi. Kočar Jeza Janec iz Hajdine se je na veliki p

Gospodarstvo

Kontrola uvoza

Kontrola uvoza, ki jo uvaia nedavno objavljeno odločilo finančnega ministra, se po vestih iz Beograda še ne bo pričela izvajati pred polovico prihodnjega meseca. Visti, da se bo ta kontrola pričela 21. aprila, niso točne. Odbor pri Narodni banki, ki ga bodo tvorili po en predstavnik Narodne banke in finančnega ministrstva in 2 predstavnika trgovskega ministrstva in 2 predstavnika iz poslovanja, se mora najprej seznaniti z uvozi, ki so predložili finančnemu ministrstvu seznam blaga, na katerega se bo nanašala uvozna kontrola bo 10 dni po objavi seznama v »Službenih novinah« pri čelu funkcionirati uvozna kontrola in bo za uvoz blaga iz seznama potrebno predhodno devizno dovoljenje Narodne banke.

Pač pa stopi dne 21. aprila v veljavo dolžnost uvoznikov blaga iz Nemčije in Francije, da predložijo carinarici o priliki uvoza tega blaga izjavo o načinu plačila za vse pošiljke v vrednosti preko 2000 Din, in sicer v dveh izvodih. Dne 21. t. m. se torej prične izvajati le kontrola glede plačila iz Francije in Nemčije uvoženega blaga. Torej ne gre za kontrolo uvoza, ki jo je finančno ministrstvo že dostavilo carinaricam.

Vsi uvozniki, ki so doslej uvozili blago iz Nemčije in Francije, pa so dolžni do 20. t. m. prijaviti Narodni banki stanje svojih obveznosti za uvoženo francosko in nemško blago.

Nadaljnja emisija državnih blagajniških zapisov

Na osnovi uredb ministrskega sveta od 2. januarja t. l. je bila ob koncu februarja emisija prva tranša 4% drž. blagajniških zapisov v višini 200 milijonov Din. Vpisovanje je bilo, kakor znano, po nekaj dneh zaključeno, ker je bila celotna vsota vpisana. Ker pa pri prvi emisiji ni bilo mogoče streči vsem zainteresiranim, je finančni minister sedaj pooblaštil Narodno banko, da sprejema upoštevajoč položaj na denarnem trgu, nadaljnje prijave za vpis teh 4% trimesečnih blagajniških zapisov preko zneska 200 milijonov Din v uredbi dovoljenega kontingenta 500 milijonov Din.

Zato se lahko vsi zainteresirani obrnejo na Narodno banko neposredno ali pa preko Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice in njihovih podružnic zaradi nakupa teh zapisov. Vsi 4%ni blagajniški zapisi se izplačajo točno ob roku na vseh sedežih Narodne banke neposredno in preko Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice.

Ogromno povečanje ameriškega državnega dolga

V zadnjih dveh letih Rooseveltovega predsedovanja se je državni dolg Zedinjenih držav povečal za ogromno vsoto 10 milijard dolarjev (500 milijard Din), ali dnevno za okrog 15 milijonov dolarjev (650 milijonov Din). To so tudi za ameriške razmere astronomske številke, gladi, če upoštevamo, da se ameriški državni dolg v tem času povečal dvigoma. Ob koncu leta 1932. so ti državni dolgi znašali 20,4 milijarde dolarjev, sedaj pa znašajo že preko 30 milijard in bodo do konca proračunskega leta 1936/37 narasli na okrog 36 milijard. Niti med svetovno vojno se ameriški državni dolg ni tako neglo dvigal, kakor sedaj, ko najema Roosevelt vedno nova posojila za javna dela in za financiranje borbe proti gospodarski krizi.

To zadolževanje se zdi na prvi pogled naravnost nevarno, saj je treba vse te nove dolge tudi obrestovati. Stvar pa vsaj za enkrat ni tako nesmiselna, in sicer zaradi tega, ker je ameriška vlada vzporedno z najemanjem novih posojil poskrbela za to, da se zniža splošni nivo obrestne mere. Prvi ukrepi v borbi proti krizi in brezposelnosti so šli prav za tem, da se odzdravi ves kreditni organizem. Ameriška javnost se je zelo naglo privadila na rastjoče številke neranjenega dolga, zlasti ker povečani državni dolg ne nalaga davkoplačevalcem novih bremen.

Povprečna obrestna mera ameriških državnih dolgov, ki je pred nastopom svetovne gospodarske krize znašala preko 4%, je leta 1933 padla na 3,3%, leta 1934 na 2,9%, lani pa na 2,55%. To zmanjšanje povprečne obrestne mere, ki je bilo dosegeno s številnimi konverzijami, pa je

povzročilo, da država navzlic naglo rastu čiš vsota dolga ne plačuje za obresti večjih zneskov nego prej. Izdatki za obresti so bili lani celo manjši, nego v vseh prejšnjih letih do leta 1927. Obrestna služba ameriških državnih dolgov je leta 1920. obremenjevala povprečno posameznega prebivalca z 9,58 dolarja, leta 1927. s 6,66 dolarja, lani pa s 6,42 dolarja.

Uganke Rooseveltovega uspeha pri financiranju borbe proti krizi in brezposelnosti brez novih bremen zaradi obrestni torej kaj enostavna; samo vprašanje je, kako bo v bodoče, kajti poprečne obrestne mere za državne dolge je že tako nizko, da se ne da več bistveno potisniti navzdol in bodo torej kmalu vsi novi dolgov povzročili tudi sorazmerno povečanje obrestnih bremen.

Gospodarske vesti

— Vinarski kongres. Letošnji X. redni občni zbor Vinarskega društva za dravsko banovino in VIII. vinarski kongres bosta 6. in 7. junija t. l. v Narodnem domu v Brezicah. Dne 6. junija bo ob 17. uri seja glavnega odbora in delegatov Vinarskega društva, kjer bodo poročali funkcionarji društva in urednik za vinarstvo pri »Kmetovalcu«, nakar se bo razpravljalo o predlogih in priporočilih od strani podružnic in članov društva, o predlogih glavnega odbora, o članarini, o predlogih za volitve predsednika, podpredsednika in 18 odbornikov ter o referatu za kongres. Nato se bo vršil občni zbor Vinarskega društva. Naslednji dan 7. junija bo ob 9. uri vinarski kongres z naslednjimi referati: 1) Važnost selekcije v vinarstvu (poročila klet nadzornik inž. Gorup); 2) Kupčija z moštom in vinom (poročila Anton Segar, ravnatelj kmetijske šole v p.); 3) Gnojenje vinogradov (poročila inž. Zupanič, ravnatelj kmetijske šole na Grmu); 4) Vinogradniške razmere na Biskupskem in Dolenjskem (poročila Fran Kerin, posestnik, Sv. Kmet pri Kostanjevici); 5) Resolucije. — Po kongresu bo otvoritev vinske razstave in vinskega sejma vinarske podružnice breziškega in krškega sreza v Narodnem domu v Brezicah (razstava bo 7. in 8. junija). — V nedeljo popoldne bodo ogledi vinogradov na Dolenjskem (Gadova peč, St. Jernej, Pleterje) in vinarske zadruge v Kostanjevici. Izletov se morejo udeležiti le oni, ki se prijavijo do 1. junija pri sresnem kmetijskem referatu VI. Mahorčič v Brezicah.

— Novo državno naročilo pri tvrdki Krupp. Poleg naročila za dobavo in postavitve valjarne za velike profile železa v Zenici je tvrdka Krupp dobila od naše države še naročilo za dobavo pontonskega mosta 1500 m dolžine v vrednosti 1,25 milijona mark (17,5 milijona Din).

— Zanimive tožbe. Pred novosadskim okrožnim sodiščem se je vršila v četrtek zanimiva razprava proti podružnici ljubljanske Zadrugne gospodarske banke ter njenemu ravnatelju dr. Janju. Podružnico je namreč tožil neki kmet iz Panjeve v Bački za odškodnino v višini 10.600 dinarjev, kolikor je plačal za dve delnici tvornice konoplje »Levanta«, ki jo je financirala Zadruga gospodarska banka. Tožilec je dolžil obtoženca, da so prodajali delnice šest do sedemkrat dražje, kakor pa je bila njihova vrednost. Sodišče je obsodilo toženo podružnico ter ravnatelja dr. Janja, da plačata tožitelju 11.600 dinarjev. Do čim mora ta vrniti delnici. Sedaj pričakuje celo vrsto sličnih procesov, ker je kupilo nekaj stotin kmetov delnice tvornice »Levanta« pod sličnimi pogoji.

— Naš izvoz svinj v Češkoslovaško se je podvojil. Po češkoslovaških statističnih podatkih je Češkoslovaška v prvem letošnjem četrtletju uvozila 66.878 svinj nasproti 33 tisoč 94 v istem razdobju lanskega leta in 13.204 pred dvema letoma. Uvoz svinj iz Jugoslavije se je povečal na 24.392 komadov nasproti 12.570 v lanskem prvem četrtletju. Uvoz masti se je v primeru z lanskim letom povečal, dvignil se je namreč od 5873 stotov na 30.137 stotov. Prav običajno se je pri tem povečal uvoz masti iz Jugoslavije, ki je lani znašal v prvem četrtletju le 406 stotov, letos pa 9.161 stotov.

— Srpska banka d.d. v Zagrebu objavlja, da izplačuje v smislu uredbe o zaščiti denarnih zavodov od 17. t. m. naprej vse stare vloge po tekočih računih do 5000 Din in vse stare vloge po knjižicah do 2500 Din. Na ostale terjatve pa izplačuje obresti za drugo lansko polletje.

— Nova podružnica Narodne banke v Dubrovniku. S 1. majem otvoril Narodna banka v Dubrovniku svojo podružnico. Priprave za otvoritev so v polnem teku.

— Konkurz je razglašen o imovini Zorke Križničke, trgovca z mešanim blagom.

v Zireh (konkurzni upravitelj Artur Mierlje, notar v Logatcu; prvi zbor upnikov odpade, prijava terjatev do 12. maja, ugotovljeni naroki 15. maja ob 9. pri are. skem sodišču v Logatcu).

— Poravnano postopanje je uvedeno o imovini Matevca Simca posestnika v Bodovljah št. 12. srez Skofja Loka (poravnalni upravitelj dr. France Jarc, odvetnik v Skofji Loki; prijava terjatev do 12. maja, poravnalni naroki 18. maja ob 9. v Skofji Loki, ponuja 40%).

Borze

17. aprila

Na ljubljanski borzi so danes ostali oficialni tečaji deviz v glavnem nespremenjeni. Le Newyork se je za malenkost dvignil. V privatnem kliringu so se trgvali avstrijski šilingi po 9,15, angleški funti pa po 250. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9,13 (v Beogradu po 9,0818) in španskih pezeta po 6,45. Nemški klinški čeki so se trgvali v Ljubljani po 14,00, v Beogradu po 13,9486 in v Zagrebu po 13,950 in za 15. junij po 13,90.

Na zagrebškem efektm tržišču je vojna škoda nekoliko popustila in se je trgovala po 357 do 357,50 (v Beogradu po 357,50 do 358,25). Nadalje je bil promet v 4% agrarnih obveznicah po 47,50 in v 8% Blairovemu posojilu po 82.

Devize:

Ljubljana Amsterdam 2966,01 — 2980,60, Berlin 1754,91 — 1768,78, Bruselj 738,82 — 743,88, Pariž 1424,22 — 1431,29, London 215,45 — 217,51, Newyork 4335,01 — 4371,32, Pariz 288,03 — 289,47, Praga 180,61 — 181,72.

Curih, Beograd 7, Pariz 20,22625, London 15,1625, Newyork 306,75, Bruselj 51,90, Milan 24,15, Madrid 41,9250, Amsterdam 208,2750, Berlin 123,40, Dunaj 56,80, Stockholm 78,1750, Oslo 76,1750, København 67,70, Praga 12,69, Varšava 57,75, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Effekti:

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 357 — 357,50, za april — junij 357 — 357,50, 4% agrarne 47 — 48, 6% begunske 66 den., 7% invest. 81 den., 7% stabiliz. 79,50 den., 7% Blair 73 bl., 8% Blair 81,75 — 82,50; delnice: Narodna banka 6350 — 6450, PAB 245 — 250, Trboveljska 135 den., Sečerna osižek 132 — 135, Beograd. Vojna škoda 357,50 — 359 (357,50 — 358,25), 4% agrarne 47 den., 6% begunske 65,70 — 66,20 (66,20), 7% invest. 81,75 — 82,25 (82), 7% stabiliz. (80), 7% Blair 71,50 — 72 (72), 8% Blair 82 bl. (82), Narodna banka 6350 — 6370 (6370), PAB 243,50 — 244,50 (244 — 244,50).

Blagovna tržišča

21. to

+ Chicago, 17. aprila. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 98,50, za julij 90,125, za sept. 88,50; koruza: za maj 61,125, za julij 60,875, za sept. 59,875.

+ Winnipeg, 17. aprila. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 81,875, za julij 82,75, za okt. 83,875.

+ Novošadska blagovna borza (17. t. m.). Tendence mirna. — Pšenica: baška in sremska 145—147; okolica Sombor in banatska 144—145; baška, ladja Tisa 148—150; ladja Begej 147—149; slavonska 147—149. Oves: baški, sremski in slavonski 125—127,50. Ječmen: baški in sremski, 64 kg 132,50—135. Koruza: baška, sremska in banatska 104—106. Moka: baška in banatska »Og« in »Ogg« 237,50—147,50; »2« 217,50—227,50; »5« 197,50—207,50; »6« 177,50—187,50; »7« 147,50—157,50; »8« 100—105; Otrubi: baški, sremski in banatski 98—102. Fižol: baški in sremski beli 170—175.

+ Budimpeštanska terminska borza (17. t. m.). Tendence slaba: pšenica: za maj 15,95 — 15,98; koruza: za maj 12,77 — 12,78, za julij 13,37 — 13,38.

BOMBAZ

+ Liverpool, 16. aprila. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za maj 6,15 (prejšnji dan 6,10), za okt. 5,66 (5,62).

+ Newyork, 16. aprila. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za maj 11,38 (11,37), za okt. 10,39 (10,43).

Iz Julijske Krajine

Spekulacija z jajci v Pulju

Kakor znano, imajo v Italiji za vse važnejše življajске potrebe uradne cene, ki se od časa do časa spreminjajo. Cene kmetijskih pridelkov, ki jih prodajajo na trgih v mestih, pa določajo vedno sproti mestna tržna nadzorstva. Te cene so sorazmerno nizke, tako da so prekupci, zlasti pa branjevečki mnogokrat precej oškodovani. Zato ni čudno, če si ob gotovih priključkih poskušajo pomagati s spekulacijo.

V Pulju je bilo zadnje dni pred veliko nočjo znatno pomanjkanje jajc, za katere je baš ob tem času konjunktura najvišja. Prekupci so jajca enostavno pridržali v skladiščih, da bi tako zanje izsilili čim višjo ceno. Vendar jim to — v času sankcij — ne uspe. »Comiere Istria« je nemudoma opozoril občane na tako spekulacijsko početje. Sedaj se posnaša z uspehom. Oblasti so bile seveda prisiljene reagirati proti prekupcem na ovadbo bosištinega čiglasia in na velikonočno soboto je bilo na puljskem trgu že dovolj jajc, čeprav ne ravno po prejšnjih cenah.

Drobne novice

V Komnu so aretirali 50 letnega Ivana Umoka. Bil je policijsko posrvarjen in je sedaj baje prekršil predpise svarila.

V Krombergu je bil na velikonočni ponedeljek ustoličen novi župnik Vincenc Vodopivec. Skofa dr. Margotija je zastopal msgr. Tores.

V Rihemberku je bilo uvedeno disciplinarno postopanje proti običnemu tajniku, ker je zanemarjal posle v zvezi z ljudskim štetjem, ki bo 21. aprila. Za te posle je bil sedaj imenovan poseben komisar.

V Opatici je bilo o veliki noči več tujecev, zlasti Mađarov. Poleg drugih je prišla na oddih nemška pisateljica Alma Karlin iz Celja.

V Vzhodni Afriki je koncem preteklega meseca umrl 25-letni korporal Rudolf Bon iz Bilj. Ko vojakom je moral že sredi preteklega leta. Podlegel je boleznim.

Iz Trsta je odpotoval na velikonočno nedeljo v Neapelj oddelek 10. artillerijskega polka. V kratkem odrine z drugimi oddelki artillerije v Abesinijo.

Nacionalni šahovski turnir v Novem Sadu

Novi Sad, 16. aprila.

Zopet smo absolvirali tri kola. Polovica turnirja je za nami in finish se je pričel. Po današnjih prekinjenih partijah (Popović — Schreiber in Kulžinski — Pirc) bo predvidoma po 9. kolu stanje naslednje: Pirc 7½, dr. Trifunović 7, Frydman, Pelikan 6, Bröder, König, Schreiber 5½, Opočenski 4½, Kostić 4, G. Vuković 3, Nedeljković, Popović 2½, Tomović 2, Kulžinski 1½. — Borba za prvo mesto je postala zopet zelo napeta. Jaz sem oddal po smoli dve polovici točki, med tem ko je Trifunović porazil Kostića in me mimogrede celo že dohitel. Izgleda, da bo odločitev padla med Trifunovičem in menoj. Frydman je sedaj sicer 1½ točke zaostal, pa tudi lahko postane še vedno nevaren, ker ima razmeroma lahke nasprotnike. Zelo dobro je stal do včeraj tudi Pelikan, pa ga je nepričakovani poraz s Popovićem vrzel nazaj. Trifunović ima v zadnjih štirih kolic nekoliko lažje nasprotnike kakor jaz. V predzadnjem kolu, v nedeljo, pa igrava med seboj. — Za naslednja mesta se bodo borili Schreiber, König in Bröder. Najlažje nasprotnike ima Schreiber, ki je še povrh v formi. Zelo sta odpadla Opočenski in Kostić. Prvi bo morda še prišel nad polovico, Kostić pa že težko.

V 7. kolu sem remiziral, kakor prejšnji dan s Frydmanom, tudi z Bröderjem dobljeno partijo. V čigorinovi obrambi slovansek sem kot črn prišel hitro v prednost. V srednji igri bi bil lahko na več mestih dobil vsaj kmeta z boljšo pozicijo. Nadaljeval pa sem slabo in v časovni stiski prišel celo s svojo damo v neugoden položaj. S prisljono žrtvijo kvalitete za dva kmeta sem sicer dobil zopet malo boljšo pozicijo, vendar je bila končnica remis. V naslednjem kolu sem s S. Vukovićem, ki je igral indijsko obrambo slabo, dobil takoj v otvoritvi dva kmeta. Pozneje je Vuković dobil nekoliko protisana, toda še pred prekinitvijo je izgubil tudi kvaliteto; končno bi bil moral dati še damo, da ubrani mat, nakar se je vdal. V 9. kolu mi je Kulžinski v menjalni varianti damskega gambita delal kot beli velike preglavice. Čeravno sem stal bolje, nisem mogel zaradi pazljive igre nasprotnika nikjer prodreti. Šele v časovni stiski je novosadski Rus izgubil kmeta in ima ob prekinitvi izgubljeno končnico.

Trifunović je v 7. kolu porazil Tomovića, ki je zaigral v francoski znano preostro potezo g2—g4 ki jo je Aljehin neuspešno poskusil proti Euweju. Trifunović je z enostavno igro dosegel boljšo končnico. Zaradi številnih slabih točk v beli poziciji je dobival kmeta za kmetom in tako odločil partijo. V 8. kolu je igral Trifunović s Kostićem. Kostić, ki zaradi slabega starta nima več nobenih izgledov na dober placement, je igral kot črn znano slabo varianto Niemcovičeve indijske obrambe. Res je bil Trifunović hitro v prednosti. Na nekem mestu je mogel pozneje Kostić še vedno doseči remis, s slabim nadaljevanjem pa je hitro izgubil. Včerašnja partija Frydman — Trifunović pa je dala ogorčeno borbo. V slovanški obrambi je prišel najprej Frydman kot beli v veliko prednost, potem pa pokvaril pozicijo. V srednji igri je bil že Trifunović v prednosti, pa se je Frydman rešil z večnim šahom.

Frydman je v prejšnjih kolic porazil še S. Vukovića v damskem gambitu z lepo žrtvijo dame. Z Opočenskim pa je po mirni igri remiziral. Pelikan je porazil v indijski partiji kot beli Nedeljkovića, naslednjega dne kot črn v indijski tudi König. König je igral otvoritev nekoliko šablonsko, Pelikan je dobil napad, žrtvoval figuro in prav raztrgal nasprotnika, v dobrih 20 potezih. Že je izgledalo, da se je pojavil nov konkurent za prvo mesto, pa je včeraj mladi Novosadčan Popović prizadejal Pelikanu hud poraz. V damskem gambitu sta rohrala nasprotnika na različne strani. Popović je prišel proti dolgi rohadi hitreje do napada, ki ga je sicer stal dva kmeta. Toda beli proti odprtim linijam potem ni imel obrambe in je moral hitro kapitulirati.

König je začel proti koncu nekoliko popuščati. Poleg poraza po Pelikanu bi bil kmalu izgubil tudi s Schreiberjem. V enostavni končnici trdnjav pa je Schreiber napravil napako, ki je vodila do remija. Opočenski je včeraj nesrečno izgubil s S. Vukovićem. Češki mojster je igral izredno nervozno in daleč pod svojo formo ter se

Še ena razprava preložena

Ali je Franc Bodlaj napadel Ivana Kristana?

Ljubljana, 17. aprila. Danes je veliki kazenski senat razpravljal o razbojniškem napadu, ki ni povzročil nikakih težkih posledic, tudi ne materialnih, predstavlja pa za sodišče precej zamotano vprašanje, tako da na današnji razpravi še ni prišlo do nikakega zaključka in bodo morda biti razčiščene še nekatere nejasne okoliščine. Obtožba, ki jo je zastopal državni tožilec dr. Lučvonič proti samemu čevljarju Francu Bodlaju ob Sv. Nežeh pri Trzinu, navaja, da je 3. januarja letos v nočnih urah zahrbtno napadel na samotni stezi, ki pelje od tržiškega kolodvora proti Lokam, predmestnega delavca Ivana Kristana, ki se je v nekoliko vinjenem stanju vračal proti domu. S silo ga je podrl in mu pobral iz žepa nekaj denarja. Kristan je ta napad prijavil orožništvu in v preiskavi po orožnikih in tržiščem sodišču z vso gotovostjo zatrjeval, da je v napadu kmetu rokoval spoznal Bodlaja, ki se mu je med popivanjem v gostilni pridružil in je med njima nastal tudi prepir, med katerim mu je današnji obtoženec izbil pi po iz ust in ga vrgel za peč.

Po Bodlajevem skesanem priznanju pri orožništvu in preiskovalnem sodniku bi bila zadeva takoj jasna, in bi kmalu dovedla do neoviranega zaključka po kazenskih dohodilih, če si ne bi bila tako obtoženec kakor napadeni Kristan temeljito premislila svojih prvotnih izjav in jih bistveno izpremenila.

Franc Bodlaj, ki ga je branil dr. Peršin, je pred senatom predlcal prvotno priznanje. Ivan Kristan, ki je vztrajal pri svojih trditvah glede na potek dogodka samega, pa je postal zelo oprezen v izjavi, kdo ga je napadel. V razdobju, ki je poteklo od zaslusčenja pred preiskovalnim sodnikom do pričevanja pred senatom, se je razbilita tolika sigurnost o osebi napadalka le v dozevno možnost, da bi ta oseba bila Bodlaj, z vso gotovostjo pa tega ni mo-

je moral vdati že po 20 potezah. S tem si je zelo pokvaril položaj. Kostić je doslej dobil šele eno partijo v turnirju. Razen poraza po Trifunoviću je sicer vse zadnje partije remiziral. Zanimiva je bila njegova odložena partija s Schreiberjem iz prvega kola, ki je bila odigrana v nedeljo. Kostić je kot črn v slovanški obrambi korektno žrtvoval figuro za napad ter bi bil moral dobiti. V časovni stiski je napravil napako in partija je končala remis. Vasa Pirc.

RADIO

Točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio, gledališče, film »Naš val« Mesečna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knatjeva ulica 5.

Sobota, 18. aprila

Ljubljana 12: Plošče. — 12:45: Vreme. poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:15: Plošče. — 14: Vremenska napoved. — 18: Za delopust igra radio orkester. — 18:40: Pogovor s poslušalci. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: O jugoslov. ideologiji. — 19:50: Zunanje politični pregled (dr. A. Kuhar). — 20:15: Poglejmo na dolensko stran: Od Stične do Novega mesta (pester večer). Besedilo napisal g. Ivan Zore. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22:15: Vesela glasba radio orkestra.

Beograd 16:20: Narodna glasba. — 18:30: Klavirske skladbe. — 19:50: Plošče. — 20: Pester program. — 22:20: Laska in plesna muzika. — Zagreb 17:15: Koncert orkestra. — 20: Komorna glasba. — 21: Pesni. — 22:15: Ples. — Praga 19:15: Orkester in solisti. — 20:05: Spominjski koncert: Havlicek-Borovski. — 22:15: Plošče. — 22:30: Plesna muzika. — Varšava 20: Pester glasbeni program. — 23:05: Laska glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16:15: Orkester mandolin. — 17: Plošče po željah. — 18:30: Pesmi. — 19:10: Arie in pesmi. — 20:20: Zabaven program. — 20:30: Operetni večer. — 22:30: Klavirski koncert. — 23:15: Spevoigra. — Berlin 18:15: Plošče. — 19: Zvočna igra. — 20:10: Večer dobre volje. — 22:30: Orkester in solisti. — 24: Plesni orkester. — München 18: Laska glasba. — 20:10: Priljubljene stare melodije. — 22:20: Komorni koncert. — 23: Plesni orkester. — Stuttgart 18:30: Revija plošče. — 19: Večerni koncert. — 20:10: Venček pomladnih zvokov. — 22:30: Prenos iz Berlina. — 24: Koncert Beethovne glasbe.

PRI MEMOROIDIH, BOLEČINAH V KRIZU, ZASTOJU KRVOTOKA V JETRIH IN NEZADOSTNEM IZLOČEVANJU IZ ŽOLČA, nastalem zaradi zapeke, se doseže z naravno

FRANZ JOSEFOVO

vodo odlični uspehi. Bolniki radi uživajo preskušeno

FRANZ JOSEFOVO

grenčico, ki se tudi pri pogostejši uporabi dobro obnese.

Ogl. reg. št. br. 15485/35

Očetje frančiškani zidajo

Zanimanje za veliko gradbeno delo sredi Ljubljane

Ljubljana, 17. aprila. Pripravljalna dela, ki so jih te dni pričeli delavci Zupanovega stavbnega podjetja za gradbo velikega modernega konvika ob Frančiškanski ulici, so po pravici vzbudila pozornost naše najširše javnosti. Dan za dnem se pred veliko odprtino, ki so jo bili delavci izgrebli v gornji del frančiškanskega ozidja, da so odprli neposredno zvezo med stavbiščem in ulico, zbirajo trume gledalcev.

Sivar je v resnici zanimanja vredna. Prvi gre tu po dolgih letih spet enkrat za veliko gradbeno delo v najožjem središču Ljubljane, poleg tega pa se vsa redi tiče prav frančiškanskega vrta, ki spada vsakakor med najdražje celice, še do nedavna nedotakljive agrarne relikvije našega starrega mesta. Redki so pri nas arhitekti, ki so se upali v snovanju splošnih regulacijskih načrtov dotikati naših samostanskih vrtov, izmed katerih predstavljata frančiškanski in na nunski prav obsežen kompleks zemlje in sta vse do danes ostala v največjo oviro zahtevam modernega časa ustrežajočemu razvoju Ljubljane. Očetom frančiškanom smemo biti vsakakor hvaležni, da so šli z vzgledom naprej in pred vsem svetom izpričali svoje spoznanje, da je zemlja v najboljši prometnem središču modernega mesta preveč pokrita z zgradbami, da bi bilo racionalno, gojiti solato in drugo zelenjavo na njej. Košček zemlje, ki so ga v obsegu 800 kvadratnih metrov izročili stavbnim namenom — toliko bo obsegala zazidana ploskev — je sicer precej majhen v primeru z obsevom celotnega vrta, tako da bomo vrtnar v svoji postelji niti malo ne bo prikrajšan v svoji funkciji, vendar pa je začetek storjen in najbolj smemo upati, da se bodo prej ali

elej razmahu naših ulic in trgov odprla tudi druga obzidja.

Ekso tični običaji

Snubljenje pri Indijancih iz plemena Zuni — Opsovana smrt pri sibirskih Uskokih — Možitveno znamenje na strehi — Poglavar, ki mu vtepajo pamet — Moškost in zobje

Spomladi, kadar sije polna luna, se odpravljajo ljudi Indijanci iz plemena Zuni, ki živijo na meji med Kanado in Zedinjenimi državami, na snubljenje. Mladci, ki gori od ljubezni, ki je zapeljivo pobarvan in ozaljšan z navajom, pestro pisanim šalom, ter z ogrlicami barvanih steklenih biserov okrog vratu, se splazi v noči k hiši svoje izvoljenke. Če mu da ta odgovorjen znak z lučjo, lahko prične svojo snubljenje. Prične s plesom, ki sestoji iz stopanja naprej in nazaj in ki ga spremlja ropotanje bobna ali ropotuje. K temu poje svojo snubitveno pesem, ki jo predčrtava z izrazitimi gibi svojega plaša. »Jan-a-lu« (Ali bo prišla?) je stalni refren te pesmi. Dobro njemu, če zasveti plamen v njenem oknu z veliko svetlobo, kajti to je znamenje, da se je tudi njeno srce vnelo. Če pa postane plamen manjši, tedaj iz tega lahko ugane, da ga lepota odklanja. Če ugasne, tedaj ga je lepota tudi popolnoma odklonila in se lahko vrne domov. Pogostoma mora po trikrat zapeti svojo pesem, preden se da dekle omečiti in stopi pred hišo, kar pomeni, da ga sprejema kot bodočega moža.

Tri Uskokih, nekem sibirskem plemenu, obstoji navada, da ob pogrebu kakšnega otroka drže grajalne govore. Otrokova mati, ki nosi zibelko na glavi, zmerja med tem, ko grobarji kopljejo jalo, smrt, da ji je ugrabila otroka, iz katerega bi zrastle veliki junaki ali mati mnogih velikih junakov. Svoj govor sklene z besedami: »Ti zlobna, grda, neusmiljena smrt, ugrabila si mi otroka, vzemi še njegovo zibelko, da si z njo zamašiš njeni sita usta. Naj ti potomi vse zobe!«

Na strehah anamskih hiš opaziš lahko čudna znamenja. To so lonci, ki so obrnjeni včasih z odprtino, včasih z dnem proti tlom. To ima svoj poseben pomen. Lonec, ki je obrnjen z dnem proti cesti, namreč pomeni, da imajo v hiši še neodrasto hčer. Ko pa postane Anamitka godna za možitve, obrne lonec z odprtino navzdol — znamenje za morebitne snubače. Ko se dekleta poroče, spravijo lonec s strehe.

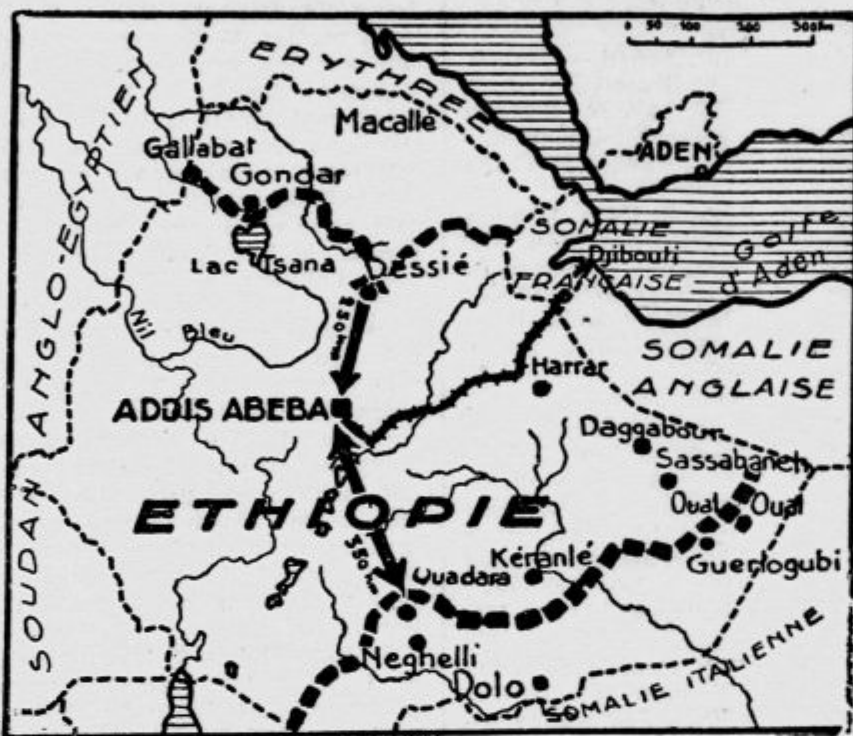
Zelo čudni so običaji pri volitvi poglavarjev v Ugandi. Navada zahteva, da se izvoljenec časti, ki so mu jo namenili, upira. Skriti se mora in če ga najdejo, se mora braniti z vsemi štirimi. Zato ga zvežejo in spravijo v bomo kočo, kjer ga drže v ujetništvu do naslednje nove lune. Ves ta čas ne dobi druge hrane nego kruha in vode. Tem lažje mu je tedaj stokat, zmerjati in svojo izvolitev preklinjati, kar pa tudi spada k ceremonielu. Na dan, ko ga mislijo ustolčiti, ga povedejo odtega v umazane cunje, iz koč. Z urnebesnim ropotanjem, streljanjem in vpitjem skušajo pregnati zle duhove. Pri tem bijejo poganski žreci po bobnih, ki so jih pripravili nalašč za to svečanost. Potem od-

loži poglavar umazane cunje. Odenejo ga v čisto oblačilo in mu izročijo znake njegovega dostojanstva, obrušeno školjko, ki je okrašena s progami levjih in pantrovih kož. Čim se to zgodi, vtepejo poglavarju — pamet. Boben, ki se odpira navzdol v podobi lijaka, mu postavijo najprvo k desnemu, potem k levemu ušesu. Pri tem bijejo na boben spočetka zelo močno, potem čedalje tišje. Potem se novemu poglavarju približa duhoven, mu zašepče neke skrivnostne besede v uho in raztreši s tremi udarci kladiva bučo nad glavo. S tem je svečanost konec.

Mladi zamorec iz rodu Matonga, ki so s

15. letom postali možje, morajo za nekoliko tednov odriniti v pragozdno samoto. Spremlja jih nekoliko mož, ki jih najprvo podrobno pouče o njih bodočih moških dolžnostih, nato jim pa izderejo gornja srednja zoba. Na rano jim položijo toplo kašo iz moke, ki ustavi krvavljenje. Ko je mladi mož postal ta dokaz svoje moškosti, velja za polnovrednega moža, ki je sposoben za ženitev. Zenske iz rodu Matonga izdretja zob nikakor ne smatrajo za pohabitev. Pravijo: »Možje, ki jedo z vsem zobjem, so kakor konji, konj pa ne mara za možje.« Tudi ženske imajo navado, da si iz »estetskih« razlogov prstovno izbijajo oba gornja srednja zoba.

Pohod v srce Abesinije se nadaljuje

Italijanske čete so po zadnjih vesteh oddaljene od Adis-Abebe samo še 250 km (iz smeri Dessie) ter 350 km od fronte generala Grazianija na jugu. Italijansko vrhovno armadno poveljstvo bo skušalo svoje čete strniti kakor nam to kaže puščici pri abesinski prestolnici

Balon v višini 42 km

Nov uspeh ruskega raziskovalca Molčanova

Hidrometeorološka postaja v Novosibirsku je izpustila te dni registrirani balon po sistemu prof. Molčanova, in ta balon je dosegel rekordno višino 42.200 m. Do te višine se je dvigal 71 minut 20 sekund. Brezčične znake, ki jih je balon med tem časom oddajal, so na tleh sprejemali zelo dobro. V višini 11.300 m so aparati na beležnem balonu ugotovili temperaturo minus 52,9 stopinj, v najvišji višini pa 38,9 stopinj po dnu. Istočasno so imeli na tleh temperaturo minus 3,5 stopinje. Na

najvišji točki je znašal zračni tlak 4 mm. Raziskovanje ozračja z registriranimi baloni je v Rusiji, kakor znano dobro organizirano. V vseh predelih Unije in tudi v Arktidi obstoje številne postaje, ki spuščajo redno take balone. Vsa ta organizacija je pod vodstvom prof. Molčanova z aerološkega zavoda v Sluzku (Leningrasko okrožje). Prof. Molčanov je tudi tisti, ki je imel idejo, da je registrirane balone opremil z majhnimi oddajnimi postajami, ki med poletom avtomatično signalizirajo na zemljo višino, temperaturo, zračni tlak, smer vetrov in druge posebnosti, ki zanimajo učenjake in ki so velikega praktičnega pomena, saj se na ta način brez nevarnosti za človeško življenje in brez ogromnih stroškov, ki jih zahtevajo ekspedicije z velikimi baloni s posadkami, doznajajo vse stvari, ki jih hočemo vedeti o najvišjih ozračnih plasteh, ne glede na to, da gredo registrirani baloni vse višje nego baloni s posadkami.

Odličen potepuh

Španski grand končuje ob beraški palici

Iz policijskih zapisov v Barceloni so izpustili te dni 84 let starega moža, ki so ga bili prijeti zavoljo nedovoljenega potepanja. Na policiji so se zelo čudili njegovemu odličnemu nastopanju, ki ga ni odločil niti v zaporu. Pogled v njegove papirje pa je to nastopanje takoj pojasnil. Stari mož je bil namreč nekoč španski grand, veleplemenitaš, njegov oče je bil mark in častnik enega najbolj fevdalnih polkov Španije. Ko je oče umrl, je podedoval od njega več gradov in posestev, pa še skoraj 6 milijonov pezet v gotovini. Vse to pa je izgubil, nikakor ne lahkomišelnim zapravljanjem, temveč po nemili usodi, ki ga je zasedovala, dokler ga ni spravila na beraško palico.

Spočetka je seveda živel, kakor se velikemu gospodu spodobi. Potoval je po svetu, kajti to je bila od nekdaj njegova strast. Pozna skoraj vse dežele na svetu. Živel je dalj časa v Južni in Srednji Ameriki, v Manili, Nici, Rimu, Parizu in Londonu. Ko

V Evinem kostumu pri velikonočni maši

Razburljiv dogodek se je odigral v londonski katedrali Sv. Pavla med velikonočno mašo v navzočnosti kakšnih tisoč vernikov. Ko so ob zvokih orgel korni dečki zapustili zakristijo, da bi opravili običajni obhod po cerkvi, se je pojavila mlada ženska v dolgem, črnem plašču pred glavnim altarcem.

Nihče ni pazil nanjo, ker je procesija obračala vse oči nase. Ko je ženska prišla do ograje pred altarcem, je nenadno odvirala plašč in obšla gola, z rokami, razširjenimi tako, da so tvorile z njenim telesom križ, pred altarcem. Potem je pokleknila in se je končno vlegla na tla, z rokami še vedno v podobi križa. Eden izmed pevcev je naglo priskočil in jo pokril s svojim plaščem. Spravili so jo v zakristijo, kjer so ugotovili, da gre za 25-letno, blazno dekle. Policija jo je takoj spravila v nošilnico.

Generalni štabi se posvetujejo...

V Londonu so se te dni sestali glavni predstavniki angleškega, francoskega in belgijskega generalnega štaba. Na sliki vidimo dva francoska odposlanca, ki se udeležujeta teh posvetovanj: na levi viceadmiral Abrial, na desni generala Schweisgutha

Dve tisočletji pred Tutankamonom

Pet tisoč let star grob — Vrči z živili in vinom

Najnovejša senzacija v egiptološkem področju so najdbe mladega Angleža Emeryja v neki grobnici v Sakhari pri Kairu. Ta grob izvira iz časa prve dinastije, je star torej nekoliko pet tisoč let, in so ga poznali že davno prej. Ko so ga odkrili, pa so ga našli praznega, znamenje, da so bili v njem gospodarili plemiči grobov. Emery pa je sedaj odkril tajne prostore, ki so bili skriti za opekastimi oboki groba in polni vsakovrstnih predmetov, kakršne so stari Egipčani polagali pokojnim v grobove. Napisli velijo, da se je mrtvec imenoval Hemeke in da je bil minister faraona Densa. Ta faraon je živel pol stolet-

ja pred zgradbo piramid in dve tisočletji pred slavnim Tutankamonom. Predmeti, ki jih je našel Emery, so primitivnejši od tistih, ki so jih našli v Tutankamonovi grobnici, znanstveno pa so prav tako pomembni. Našel je zapечатene lončene vrče, ki so vsebovali nekoč živila in vino, dalje umetniško izdelane nože in srpe iz kremenca, vrvi, ki so videti še danes kakor nove, lesene skrinjice, ki vsebujejo neko igro na deski, in celo vrsto okroglih plošč iz kamna, bron, lesa in slonovine. Čemu so rabile, ni znano, izdelane pa so zelo lepo in ena med njimi je okrašena z vdolano sliko lovskega pe-

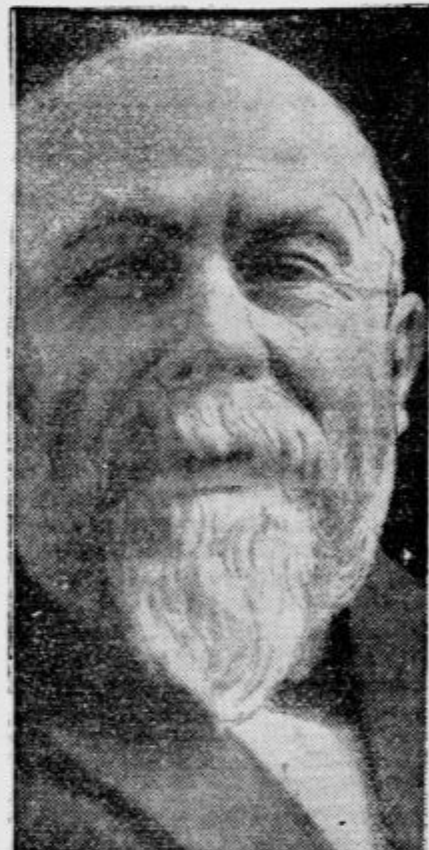
Tatovi radia v Jachimovu

Orožniki so v Jachimovu na Češkem aretirali štiri delavce tamkajšnjega radijevega rudnika, ki so že dalj časa odnašali majhne količine te snovi in jo prodajali. Šlo je za preparate, ki so vsebovali štiri do pet miligramov radija. Ker so to svoje »delo« opravljali že od leta 1924, kakor je ugotovila preiskava, cenijo škodo na več milijonov češkoslovaških kron. Vsega skupaj so odnesli 260 mg žareče prvine. Za vsak miligram so prejeli po 1200 Kč. Poleg tatov so aretirali tudi nekoliko oseb, ki so ukradeno blago skrivale in posredovale pri prodaji.

Amy Mollison se ne vda

Poročali smo o novem poskusu slovitve angleške letalke Amy Mollisonove, da bi doslo na progi London-Kapsko mesto nov rekord. Ta poskus se je končal s tem, da je morala njeno letalo v bližini Colomb — Becharja zavoljo nekega defekta pristati. Mollisonova se je nato s potniškim letalom belgijske proge v Kongo vrnila v London. Izjavila je, da si bo tu nabavila nadomestne dele za popravilo svojega letala, naker bo svoj poskus ponovila.

Cherona ni več

Bivši francoski finančni in justični minister Henry Cherona je podlegel prepoznani operaciji slepiča. Bil je zelo uspešen politik in čeprav je šele s 40. letom svoje dobe stopil v politično areno je bil ponovno poverjen v različni vplivni funkciji v raznih francoskih kabinetih

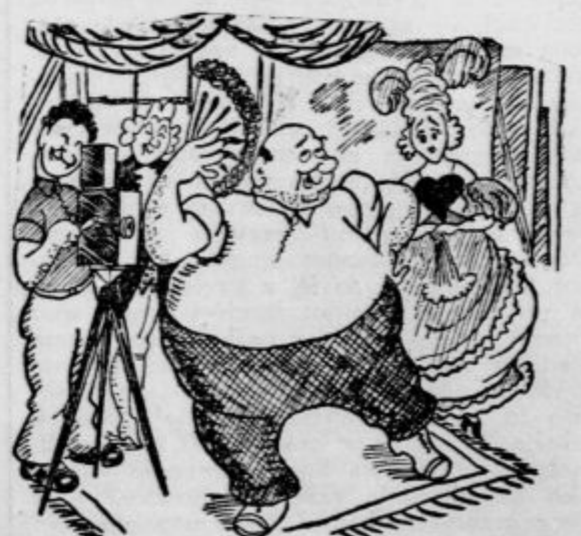
Najsevernejša bolnišnica v plamenih

V Aklaviku v Kanadi so misijonarji vzdrževali bolnišnico, ki je bila najsevernejša na svetu. Ta bolnišnica je te dni pogorela do tal. Bolnike so utegnili pravočasno rešiti in so jih spravili z letali na varno.

ANEKDOTA

Avstrijski cesar Franc I. je stal s knezom Metternichom pred začetkom dvornega plesa na nekem balkonu nasproti vходу v dvorni grad. Metternich je cesarju poročal o zelo važni in nujni zunanji politični zadevi. Nenaodoma ga je »Francelj« prekinil in dejal: »Glejte, Metternich, pravkar je privozil stoti fiakar na grajsko dvorišče...«

VS AK DAN ENA

»Nežno, gospodična, nežno vendar! Tako-le je plavala madame Pompadour skozi svoje sobane...«

(»Politikenc«)

Kot letalka spretna, kot ženska mična

Amy Johnson-Mollisonova, žena znanega angleškega letalskega prvaka in tudi sama uspešna letalska rekorderka, ki je bila prej strojeopisna, v svojem domu pri telefonskem aparatu

Kulturni pregled

Spomin Ivana Groharja

Jutri poteče 25 let, kar je v ljubljanski bolnici izdihnil za tuberkulozo slovenski slikar Ivan Grohar. Umrl je kot 44 letni mož, zlomljen telesno in strn notranje, v starosti, ko se umetniki večjih narodov šele bližajo višku svoje stvarjalne dejavnosti. Njegov življenjski spomin, ki se ni spisan tako, kakor bi ga bilo treba napisati, je povest bojev za skorjo vsakdanjega kruha, trpkih razočaranj in mučne odpovedi. V njem so poleg svetlih tonov najvišjega vzgona po umetnosti tudi temni toni bede in celo kriminala; poleg velikih uspehov bridka ponižanja; konec je samotno umiranje in še samotnejša usoda v grobu. Nikogar ni vseh teh

na Groharjevih platnih čudovito lepo to in ponekod kar izžarevajočo domaćnost. Kakor Murn Aleksandrovič in Zupancič v liriki, Cankar v prozi, tako so Grohar, Vesel, Jakopič, Jama in še nekateri slikarji slovenske Moderne odkrili vso bogato skalo lepote naše zemlje in jo izražali v niansiranih tonih in barvah, v duhu dobe, ki je iz opisne stvarnosti realizma zahrepela po umetnosti višje vrste, po opojnosti barv in melodiji, po spoznanjih intuitivno snujočega duha.

Zaman se danes vprašujemo, kaj vse bi ustvaril Ivan Grohar, če bi bila njegova pot skozi življenje vsaj nekoliko ugodnejša. Izbral je v majhnih in malenkostnih razmerah majhnega naroda, eden nešteti, ki mu služijo tiho in požrtvovalno in včasih celo nevede opravljajo delo, čigar pomembnost se pokaže šele tedaj, ko dvigne smrt zasvo nad skrito dramo njihovih muk, odpovedi in bede. Grohar je bil umetnik »po božji volji« in prav zaradi tega je moral usodi tako drago plačevati sveto radost vzhicene stvarjanja in belo krizantemo umetniškega ponosa v gumbnici beraške suknje. Delo, ki je ostalo za njim, pa bo še stoletje po njegovi smrti pričevalo o tem izrednem sinu gorenjskega gostača, o umetniku, ki je prodiral v skrivnosti linij in barv in postal s trpljenjem in ustvarjanjem zaslužen za svoj mali in v hvalčnosti nič kaj darežljivi narod.

Puškin — potomec abesinskega rasa

Bližajoča se stoletnica smrti največjega ruskega pesnika A. S. Puškina vzbuja že sedaj živahne odmeve po vsej Evropi. V literarni publicistiki se Puškinovo ime omejuje vedno pogostejše, a v sovjetski Rusiji izhajajo po Puškino nove publikacije, ki vsebujejo delno še neobdelano stvarstvo. V veliki puškini prednik abesinac. V njem objavlja nekatere nove izsledke puškinoznanstvenikov o genealogiji velikega pesnika. Vsakega mu poznavalec njegove poezije je znan, da je imel pesnik »Evgenija Onegin« v svojih žilah tudi nekaj afriške krvi. V življenjepisih se omenja, da je bil ded njegove matere po rodu iz Afrike. O tem predniku, ki mu je Puškin posvetil novelo »Arabe Petra Velikega«, navaja dr. Solovjev podatke, ki nas vodijo v Abesinijo. V času italijanske abesinske vojne dobiva ta literarno zgodovinska zanimivost aktualno osvetlobo.

Puškinov praded po materi je bil zares Afričan in sicer Abesinec. Bil je sin nekoga muslimanskega rasa iz severne Abesinije, iz mesta Logona ob reki Mahreb. Ta reka teče med Asmarom in Aksumom, torej na sedanji italijanski — abesinski meji. Logonskega rasa se premagali Turki in je bil moral poslati svojega majhnega sina kot talca na sultanov dvor. Tu je temnopoltega dekleta — princeza kupil zaupnik Petra Velikega, trgovec Sava Vladislavčev, po rodu Srb iz Hercegovine, Ibrahim — tako se je imenoval deček — je bilo osem let, ko je dospel na dvor ruskega carja. Peter, je bil zelo zadovoljen s svojim majhnim sužnjem, ki je kmalu postal njegov osebni sluga. L. 1707. ga je dal v Vilnu na Poljskem krstiti na ime Abram Petrovič. Potem sta mu bila car Peter in poljska kraljica. Nadarjenemu in gibljivemu Abesincu, ki je napravil v Rusiji lepo kariero, so pozneje vzeli ime Hanibal — v spomin na slovečega afriškega vojskovođe. Izšel se je v francoski inženjerski akademiji in postal častnik ruske vojske. Po smrti Petra Velikega je padel v nemilost vsemogočnega Muiškova, ki ga je bil poslal v Sibirijo in na Kitajsko, da izmeri — Kitajski zid. Pozneje je ruski Hanibal nemilost vsemogočnega Menšikova, ki ga je imenovala za generala in mu poverila vodstvo celotne ruske vojaške inženjerije. Umrl je v visoki starosti l. 1781. Ena izmed njegovih hčera se je omožila z mladim častnikom Andrejem Puškinom, sin Januarija pa z Marijo Puškinovo. Hčerka te dvojice, lepa Kiroka Nadežda se je l. 1796 omožila z bratrancom svoje matere Sergejem Puškinom. Drugi otrok v tem zakonu je bil poznejši slavni pesnik Aleksander Sergejevič Puškin. Dr. Solovjev pravi, da je Puškin pretrpaval, ko se je preveč postavil s svojim afriškim poreklom. V resnici je imel v sebi tri četrtine čiste ruske krvi in samo 12 1/2 % abesinske, prav toliko kot nemške; značilno je, da nemške prednice v svojem rodu ni nikdar omenjal, mnogo pa je govoril o svojem atesinskem poreklu, kar je kajpak v nemali meri odseval njegove romantične razpoložnosti. Res pa je, da je v svojem zasebnem življenju kazal mnogo vroče krvi in značilno južnjaški temperament.

Zapiski

»Življenje in svete primese v 17. številki, ki izide kot priloga ponedeljskega »Jutro«, med drugim aktualen uvodnik »Monogolija, izhodišče grozečih vojn«, nadaljevanje potopisa Antona Kappusa »O Laramanah pod Lokom« (s slikami) članek »Stopaj previdno v pomlad« (o utrjevanju v umetnin in naravnim solncem), izvorno prozo dr. Iva Sorlija »Nikoli več, nadaljevanje Dumasovih »Treh mušketirjev« z Norrentandersovimi ilustracijami ter člančica »Gorila Bobie« in »Maslo« V rubriki »Naš jezik« se bavi Ivan Kostjaž z besedo »blagore«, P. Karlin pa v rubriki »Iz literarnega sveta« poroča o pokojnem dr. K. Pečniku kot potopisu in jezikoslovcu. Tehnični obzornik Filatelija, Praktične novosti, Šah in druge rubrike zaključujejo vsebinsko zanimivo in obilno ilustrirano številko.

»Jugoslovanski turist« priobčuje v pravkar izšli, vzorno opremljeni številki med drugim J. Loosa članek »Uloga Maribora i njegovog područja u našem turizmu« ter Vlad. Regalija »Interview sa slovenskim turističkim krajevinarima« in Lepota Južna Srbije, ki je ne poznamo. Razen teh člančkov so izšli še nekateri prispevki o Hrv. Primorju in Dalmaciji. Revija »Jugoslovanski turist« lepo izvršuje svoje poslanstvo; beseda in slika pričata o smotnem urejanju in dobrem okusu.

Avtorski zakon v Avstriji. Avstrijska vlada je predložila nedavno zbornici narčne novega avtorskega zakona, ki določa pravno zaščito za dela književne, glasbene in upodabljajoče umetnosti za dobo 50 let po avtorjevi smrti. Pri umetniških delih, ki so tvorba dveh ali več oseb, preneha avtorska zaščita 50 let po smrti zadnjega sodelujočega umetnika. Pri objavi anonimnih del ugasne avtorska pravica 50 let po smrti anonimnega avtorja. Filmska dela uživajo 30 let avtorske pravice. Poročila in članki v časnikih, ki niso objavljena z imenom pisca, ne uživajo avtorske zaščite pravice, v kolikor se nanašajo na politične in gospodarske zadeve ter na zadeve splošnega življenja. Poročila poročevalskih agencij se lahko ponastavljajo brez navedbe vira in avtorskih pravic, čim so objavljena v enem samem listu. Naposled določa novi zakon tudi potrebo posebnega dovoljenja za publiciranje oddaj radijskih postaj preko zvočnikov v lokalnih ali na prostem.

Pisateljica Colette — članica Belgijske akademije. V najnovejši številki pariških »Les Nouvelles Littéraires« uvršča Maurice Martin du Gard sprejem madame Colette v Belgijsko akademijo za francoski jezik in literaturo »med najpomembnejše literarne dogodke v Evropi leta 1936.« Svečani sprejem se je izvršil 4. aprila. Colette je zasedla mesto, ki ga je izpraznila smrt grofice Anne de Noailles. Tako je bila popularni pisateljici, ki se je po dokaj pisani in burni mladosti posvetila peresu, priznana visoka čast, kakršne ji ni mogla nuditi Francija kajti nesmrtniki pod Mazarinovo kupolo ne marajo v svoji družbi žensk. Belgijski akademiki so v tem pogledu sodobnejši, o čemer pričča že to, da ne nosijo zelenih frakov kakor člani Francoske akademije. L. 1873. rojena Gabrielle Colette je znana po romanih in povestih »Claudine«, »La vagabonde«, »Chérie«, »Mitsou« i. dr. Njeni spisi so prevedeni v vse svetovne jezike. Poleg Karin Michaelisove, Selme Lagerlöfove, Sigrid Undsetove, Ade Negri, Grazije Deledda in še nekaterih predstavlja Colette v sodobni svetovni literaturi uspeh in znanje ženskega peresa.

Pierre Benoit je pravkar objavil nov roman z naslovom »La dame de l'Onesté«.

Henry Laporte je izdal knjigo »La Nouvelle Europe vient d'avoir 16 ans...« V nji objavlja svojo reportažo iz nekaterih dežel, ki so bile ustanovljene po vojni. Med drugim je tu tudi poglavje »Nos Amis Yougoslaves«.

Winston Churchill spis, o svetovni vojni je pod naslovom »Sveti rat« izdala v erbohrvatskem prevodu založba Kohn v Beogradu.

Sport

Nedeljsko prvenstvo

V nedeljo se nadaljuje poudarjeno prvenstvo. Ljubljanska predstavnika v tem tekmovalju Primorje in Hermes bosta odigrala zadnji tekmi pred vstopom v ožje tekmovalje. Hermes bo pomeril svoje moči s Celjem. Primorje pa nastopi proti kranjskemu Korotanu.

Obe tekmi se bosta vršili na igrišču Hermes. Ob 14.15 se srečata Primorje in Korotan, ob 16. pa Hermes in Celje. Tudi na igrišču Reke bo prav zanimivo. Reka bo imela v gosteh Marsa. Reka ne sme izgubiti nobene točke, ako hoče zasedati prvo mesto v drugem razredu. Rečani se tega dobro zavedajo, zaradi česar je treba pričakovati, da bodo tudi temu primerno zaigrali.

V predtekmi nastopijo juniorji Hermes in Reke za juniorsko prvenstvo Ljubljane. Predtekma se bo pričela ob 14.50, glavna tekma pa ob 15.45.

Službene objave LNP

26. seja p. o. 15. aprila 1936
Spored prvenstvenih tekem 19. aprila t. l.:
V Ljubljani: igrišče Hermes ob 14.15 Primorje—Korotan, ob 16. Hermes—Celje, službojuči Jančar, Primorje in Hermes po pet rediteljev; —igrišče Slovana, ob 10. Slovan—Grafika službojuči Breskvar, ota kluba po pet rediteljev; —igrišče Primorja ob 10. Mars—Svoboda jun., službojuči Malovrh, kluba po dva reditelja; —igrišče Korotana ob 10. Mladika—Korotan jun., službojuči Cigan, kluba po dva reditelja; ob 16. Korotan—Jadrans, službojuči Juvan, kluba po pet rediteljev; —igrišče Reke ob 14.30 Hermes—Reka jun., ob 15.45 Reka—Mars, službojuči Salamon Reka in Mars po pet rediteljev; —igrišče Mladike ob 16. Mladika—Slavija, službojuči Zigon, kluba po pet rediteljev; —igrišče Zalog ob 15. Zalog—Moste, službojuči Kočjančič, Zalog 10 rediteljev; V Mariboru: igrišče Zelezničarja ob 14.15 Rapid—Zeleznik jun., ob 15.15 Zelezničar—Atletiki, službojuči dr. Glušič, rediteljstvo Zelezničar;

V Ptutu: igrišče Drave ob 16. Drava—Mura, službojuči Samuda, Drava rediteljstvo;

V Čakoven: igrišče Gradjanskega ob 16.15 Gradjanski—Lendava službojuči dr. Frantovič, Gradjanski rediteljstvo;

V Celju: igrišče Jugoslavije ob 14.15 Celje—Jugoslavija jun., ob 15.30 Jugoslavija—Zalec, službojuči Hranstnik, Jugoslavija in Celje rediteljstvo;

V Trbovljah: igrišče Trbovelj ob 16 Trbovlje—DASK službojuči Abram, Relje in Amater rediteljstvo;

Na Jesenicah: igrišče Gorenjce ob 16. Gorenjec—Sora, službojuči Cinkovica, Gorenjec rediteljstvo;

V Mengšu: ob 16. Mengeš—Domžale, službojuči Lipar, Mengeš rediteljstvo;

V Kamniku: ob 16. Kamnik—Disk, službojuči Segula, Kamnik rediteljstvo;

Poziva se Rudar, da v roku 8 dni nakaže za ss Dolinarja znesek 104 Din od tekme Rudar—Hrastnik dne 22. marca t. l.

Vzame se na znanje dopis Radovljice z dne 14. t. m. s katerim javlja, da odstopa od letošnjega spomladanskega tekmovalja ter se verificirajo vse preostale tekme s 3:0 p. f. za protivnika. —Svoboda—Tržišče daje svojo tekmo z Bratstvom s 3:0 za protivnika.

Slavija prepušča juniorsko tekmo Primorju s 3:0 p. f.

Verifikacije igralcev: s pravico nastopa z dnem objave (ker sta bila že čitana) za Celje Krempuš Anton, Podgrajski Vladimir.

S pravico nastopa 25. aprila t. l. za Slavijo Petrič Alojzij; za Korotan—L. Metkovič Ivo, Jarc Drago; za Lendavo Čiček Josip;

za Istro Setničar Josip; za Zalog Zavržnik Vinko. S pravico nastopa 16. julija in 15. oktobra t. l. za Istro Krstiček Ivan.

Jugovzhodna razstava v Bratislavi

od 7. — 10. maja 1936

Središče trgovine med Jugoslavijo in Nemčijo

Velika udeležba jugovzhodnih držav!

Uvozne olajšave za surovine in poljske pridelke v Nemčijo.

Velika jugoslovanska kolektivna razstava po narodnem komiteju jugoslovansko-nemške trgovske zbornice v Beogradu.

Sejmske izkaznice in znižani vozni listki pri vseh potniških uradih, glavno zastopstvo: Putnik A. G. za potovanja in tujski promet, Beograd, Kolarčeva 1. Podrobnosti objavila pri Narodnem komiteju Jugoslovansko-nemške trgovske zbornice, Beograd — Kraljev trg 15, palača beogradske trgovske zbornice.

Zupane Franc preklekne za Reko, ostane pri Marsu.

Citajo se: za Bratstvo Schasche Robert, Grošelj Anton; za Hrastnik Zarkovič Ivan; za Celje Zaler Josip, Grecl Anton s tem da bo sledila verifikacija po spopolnitvi nedostalnih podatkov o nakazilu taks.

U. o. se preda Domžale, ker ni oddal postave moštva na predpisani blanketi.

Izrečani pari in termini finalnega tekmovalja v poudarjenem prvem razredu: 3. maja: Primorje—Maribor II. Zelezničar—Hermes; 10. maja: Primorje—Hermes, Maribor II—Zeleznikar; 17. maja: Zelezničar—Primorje, Hermes—Maribor II; 21. maja: Maribor II—Primorje, Hermes—Zeleznikar;

24. maja: Hermes—Primorje, Zelezničar—Maribor II; 31. maja: Primorje—Zeleznikar, Maribor II—Hermes, pri čemer je z Maribor II označen klub, ki se bo igral na drugo mesto mariborske skupine.

24. seja s. o. LNP 16. aprila 1936

Delegirajo se k temam 19. t. m.: Primorje—Korotan Jokiš, stranski sodnik inž. Jesih; Hermes—Celje Hochacher, str. A. Stiglic; Zelezničar—Atletiki Lichtenberg; Korotan—Jadrans Dorčec (sporazum); Slovan—Grafika Macorati; Reka—Mars Sketelj (sp); Mengeš—Domžale Kos; Kamnik—Disk Jenko; Gorenjec—Sora Kušar; Trbovlje—DASK Vrhnovnik; Mladika—Korotan Mandić; Hermes—Reka Martelane; Mars—Svoboda Vidic; Zalog—Moste Pečar; Mladika—Slavija Ramovš. —Igrišče začetki tekem.

Po soglasni želji se se odslej ne bodo eventualne kazni več objavljale v službenih objavah, temveč na plenarnih sestankih in v službenih knjigih. —Pr. se Vebetu in Reinprechtu se odobri dopust od 14. aprila do 1. junija t. l. —Opozorja se kandidata Bukšič in Nadižar, da smeta sediti samo tekme, h katerim ju delegira poveljstvo v Trbovljah. —Opozorja se bivši s. kandidat Planinc, Hrastnik, da ne sme sediti javnih tekem.

Obvešča se poverjenosti Trbovlje, da se ne morejo vzeti v evidenco kandidati, ki ne vplačajo predpisane takse, in se taki kandidati tudi ne morejo delegirati k tekam. —Odobri se dvomesečen dopust pr. a. in člana s. o. Škerlj.

21. seja u. o. 15. aprila 1936

Na dopis Celovškega saveza in po ustnem razgovoru predsednika LNP z g. ing. Heinischem se sprejme ponudba za gostovanje ljubljanskega moštva 21. maja v Celovcu.

SK Slavija—Pobrezje se dovolita dve poskusni tekmi, ki naj ju izvede o. o. Maribor.

SK Moste se sporoča, da je bila njegova prošnja glede postavitve garderobe in ograje na igrišču od pristojne oblasti zavrnjena. Podrobnosti lahko vsee klub v pisarni LNP.

Na podlagi izjave Jugovca se zadeva obeh Jančarjev položi a. a. kor odstopa Svoboda—Lj od svoje prijave.

V bodoče bo premalo frankirana pisma, ki jih klubi pošiljajo LNP, pisarna zavrta. Odgovornost za posledice nosijo klubi sami.

Pozivajo se naslednji klubi, da do 20. aprila t. l. nakažejo poudarjeno blagajni zneske od prvenstvenega tekmovalja: Celje 292.75 Din, od tekme Celje—Primorje 29. marca; Trbovlje 18 Din od tekme Trbovlje—Amater; Korotan—Kr. 200 Din od tekme Korotan—Hermes in Korotan—Celje.

Poziva se službojuči s tekme Ilirija—Hermes 23. februarja t. l. Belič, da v roku treh dni po objavi dostavi obračun tekme LNP v izogib posledicam.

—Povečanje češkoslovskega izvoza. V prvem letošnjem četrtletju je znašal češkoslovaški izvoz 1727.5 milijona Kč nasproti 1591.2 milijona Kč v enakem prvem četrtletju in 1494.6 milijona Kč vred dvema letoma. Aktivnost trgovinske bilance pa je znašala v prvem četrtletju 120 milijonov Kč nasproti 243 milijonov lani.

Mednarodni tabletenški turnir v Mariboru. ISSK Maribor priredi danes in jutri v nedeljo velik mednarodni tabletenški turnir, ki bo po prijavah sodeč dosegal največja tovrstna prireditev v naši državi. Na turnirju bo sodelovalo tudi novi svetovni prvak Avstrija, katere reprezentanca je sestavljena iz istih igralcev, ki so pred tedni v Pragi osvojili svetovno prvenstvo. Za turnir se je prijavilo okrog 150 tekmovalcev, in sicer člani klubov SK Austria ter ASK iz Gradača, Ilirija in Hermes iz Ljubljane, ZKD, Amaterski SK, Makabi in MC iz Zagreba, SK Olimp, Celje in SK Jugoslavija iz Celja ter SK Vindobona z Dunaja.

Tekmovalje se bo vršilo v unisoni dvorani v soboto od 15. do 24. v nedeljo pa od 8. do 13. in od 14. naprej do konca.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi prvenstvenih tekem naj bo prva juniorska garnitura v nedeljo ob 8.30 na igrišču S.K. Ilirija, načelstvo nogometne sekcije, sklicuje za danes ob 20. zelo važen sestanek vseh igralcev sekcije v klubski sobi Evrope. Radi važnosti morajo gotovo priti: Rožič, Berglez, Žitnik I. II. Unter, Sočan, Lah II. Ico, Slapar, Jug, Pikič, Grinčal, Sandi, Aljančič, Hertner, Erber, Mihelič, Kroupa I. II., Smerdu, Eržen.

ZSK Hermes (motosekcija). V nedeljo ob 18. sestane vseh motoristov pred gostilno Čurman v Zg. Šiški. Ob večernem vnosu.

Iz življenja na deželi

Iz Gornje Radgone

gr— Zadnja pot Alojzija Hibelja. Na velik petek popoldne je bil položen k večnemu počitku restavratore g. Alojzij Hibel. Številna udeležba je pokazala, da je bil pokojnik splošno priljubljen. Sprevod je krenil na pokopališče brez zvonjenja in petja. Ob odprtem grobu sta spregovorila župnik g. Gaberc in doedani župan g. dr. Bozic, ki je očital zasluze pokojnika v prid trški občini, saj je bil član odbora od leta 1924 dalje. Blag mu spomin!

gr— Občinska seja. Novi občinski odbor se je sestel k prvi plenarni seji 15. t. m. O izidu volitev je poročal novi župan g. Santl Franc, nakar so bili vsi odborniki zapriseženi. Nova občinska uprava bo prevzela občinske posle v soboto 18. t. m.

SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes in jutri film »Večn sen (Kraj Mont Blanc)«. Kot dodatek zvočni tednik in domači zvočni film »Euharistični kongres v Ljubljani«.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 8. zvečer in jutri v nedeljo, ob 1/4 uri popoldne in 8. zvečer svoj film »Trideset dni princeze«. Kot dodatek nov Paramountov zvočni tednik.

Iz sodne dvorane:

Naše gledališče

DRAMA

Sobota 18. aprila: Tule dete. Izven. Cene od 10 Din navzdol.

Nedelja 19. aprila: ob 15. V času obiskanja. Izven. Cene od 14 Din navzdol. Ob 20. Vesela božja pot. Izven. Cene od 10 Din navzdol.

OPERA

Sobota 18. aprila: Rigoletto. Gostuje baritonist Rudolf Zupan iz Zagreba. Red C.

Nedelja 19. aprila: ob 15. Pesem ljubezni. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. Manon. Gostuje gđena Anita Mesztova iz Beograda. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Znameniti gost v naši operi. Drevi ob 20. nastopi prvi v naši operi v vlogi Rigoletta odlični baritonist zagrebške opere, prej član milanske Scale, g. Rudolf Zupan. G. Zupan je naš rojak, pevec največjega formata, izredno lepega glasu in plemenite igre. V malokateri vlogi ima toliko prilike kakor ravno v Rigolettu, da pokaže vse svoje vrline. Vloga Gilde pole gđena. Zupceveva, vojvoda pa g. Banovec. Dirigira kapelnik Neffat.

Anita Mesztova spada med najboljšie naše operne pevke. V letošnji sezoni je stalni gost beogradske opere, kjer poje celo vrsto prvih največjih vlog sopransko lirične stroke. Ponovno je nastopila v Beogradu v slavni vlogi opere »Manon«. To vlogo poje pri nas v nedeljo.

Sentjakubsko gledališče

Sobota, 18.: Na Trški gori.

Nedelja, 19.: Na Trški gori.

Mariborsko gledališče

Sobota, 18.: Sv. Anton. vseh zaljubljenih patron. Red A.

VINOGRADNIKI

pazijo na kakovost modre galice. — Vsako zaupanje zasluži preskušena 99-100%

MODRA GALICA

"ZORKA"

H. CVETIN:

Zadnja stran

Komisar je presenečeno pogledal. »Opis storilca? — Seveda, v takem opisu bi se utegnili najti dragocen migljaj! — Povejte mi, prosim, vse, kar veste.«

»Preberem vam zapisnik,« je rekel in vzel list v roko. »Evo: storilec je bil v črnem usnjenem suknjiču. Obrazu sprevidnik ni natančno videl, zapomnil si je le velik, oster nos in sivkaste brke. Mimo tega je opazil, da je bil mož zelo zagorel v obraz. Storičev starost ceni na kakih petdeset let — nemara da je bil tudi starejši — — —«

»Neznaneč!« je razburjeno vzdihnil dr. Potnik. Oči so se mu napeto uprle v obraz komisarja Remca, ki pa ni bil videti posebno presenečen.

»Da — neznaneč — polnočni gost!« je počasi pokimal Remec.

★

Čez četrte ure sta se moža spet peljala proti xxx. Remčev zamišljeni pogled se je upiral v daljo, kjer so se na obzorju grnadiji temni oblaki. Ugasla smotka mu je nihala med ustnicami.

Dr. Potnik je slonel v drugem kotu voza. Tudi on je menda sam pri sebi prebavljal, kar je bil pravkar doživel, in šele čez nekaj časa se je obrnil k starejšini.

»Kaj pravite, gospod komisar? — Spet novo neznanečvo junaštvo! — Najprej nočni viom pri dr. Moravcu, potem njegov nepoklicani obisk v garderobi gospodinje Senčarjeve — in zdaj še podli, zavratni poizkus, da bi jo umoril — temu človeku je prav gotovo prisoditi, da je ustrelil tudi profesorja!«

Remec je skomignil z rameni. »Zanesljivo ne vem ničesar — ! Vsekako je dokazano samo to — domnevam vsaj — da je morala biti med igralco in neznancem neka zveza, ki zdaj še ne poznamo njenega pomena! — Še ena pa v vsej tej reči še marsikaj nejasnega!«

Začuden smehljaj dr. Potnika ga je izpodbujal k novim pojasnilom, toda izpregovoril je šele, ko si je obesteno spet prižgal smotko.

»Kakopak — mnogo podobnosti kaže na to, da bi bil storilec — neznaneč. — Videli so ga, ko je zapustil profesorjevo vilo. Zveza z Nado Senčarjevo, ki je zdaj dokazana, mu je dajala možnost, da si je lahko priskrbel ključ, ki odklepa garderobo Marka Justina. Tako si je mogel prisvojiti igračev klobuk in samokres. — Nato je izžubil v igračkini garderobi tisto ameriško delnico — spet nekaj, kar ga obremenjuje! — In tudi razlog za to, da je hotel spraviti Nado Senčarjevo s poti, si lahko mislim.«

»Namreč?«

»Hotel se je kratkoma iznebiti nadležne osebe, ki je imela, kakor je podoba, namen, da ga izda policiji — zakaj takšen je bil vsekako zmisel pisma, ki mi ga je pisala in ki ga je Marko Justin na žalost izgubil.«

Dr. Potnik je pazljivo poslušal. Zdaj je vneto priklimal. »Nu, vidite — kolese se ujema s kolescem!«

»Pa vendarle ne tako natančno!« je rekel komisar in zmaljal z glavo. »Na žalost je še nekaj kolesca, ki jih ni moči spraviti popolnoma v sklad z vsem ustrojem tega zamotanega slučaja! — Vzemiva na primer vaše odkrite, dragi doktor: tisti pisemski ovoli, v katerem so bili izprva ameriški vrednostni papirji! Kakor veste, so bili pečati nekam čudni in zdelo se je, da jih je že nekdo previdno snel z ovola — in vsa preiskava se je precej wemala z najinim dognanjem. In potem stari zbiralski časopisi, ki sva jih našla v sobi, kjer se je zgodil umor — in ne najnazadnje vpis v pokojnikovem dnevniku! — V kakšni zvezi bi utegnile biti te reči z našim neznancem?«

Dr. Potnik se je zadovoljil s tem, da je molče skomignil z rameni.

»Vidite, dragi doktor, tu je tudi vaše modrosti konec!« se je zmagovalno nasmehnil Remec. »Toda ne skrbite — zdaj vem, kako bom zvedel resnico!«

»Kako neki?«

»Kakor hitro bo Nada Senčarjeva zmožna zaslisanja, ji ne bo ostalo nič drugega, kakor da izda vse, kar ve — in po mojem mnenju ve vse! Zadnja beseda v tej dramji je njena — zato morava pač potrpeti in počakati, da jo bo mogla izgovoriti!«

»In dotlej? — Nekaj dragocenih dni utegne miniti, preden se toliko opomore« se je razburjen oglašil dr. Potnik.

»Dotlej? — Nu, dotlej mislim napeti vsa sredstva, da najdemo neznanca. Nekje v vsem mestu ga bo že dobili — in pri tem je za nas ugodno, da gre očitno za tužemca.«

Doktor se je nekam živčno zasmejal. »Potem nam je gralkina izpoved odveč! — Če dobimo neznanca v pesti, imamo tudi morčica!«

»Če imamo neznanca v pesteh, tedaj imamo tudi rešitev uganke!« je Remec nujno popravljal svojega pomočnika.

Po teh besedah se je naslonil vznok in se obdal z debelimi oblaki dima, kar je bilo za doktorja razločno znamenje, da se komisar nikakor ne misli več dati motiti.

»Mmda — če — — —« je dr. Potnik tiho rekel sam pri sebi, in globoka brazda se mu je zadočila v čelo.

14. poglavje.

Skoraj vso noč je divjala nad mestom huda nevihta. Tudi drugo dopoldne je z oblačnega neba še vedno rosil rahel dež.

Remec je skrbno slekel svoj nepremišljivi plašč, ga obesil na kavelj in se šele nato obrnil k dr. Potniku, ki je bil že četrte ure pred njim v uradu.

»Dobro jutro! — kaj je novega?« To je bilo običajno vprašanje, s katerim je zdaj že nekaj let pozdravljaval pomočnika.

Potnik je vstal s svojega sedeža. Na obrazu se mu je zrcalila razburjenost, ki jo je le trudoma brzdal. »Dobro jutro, gospod komisar! — Zdaj vemo, kdo je!«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo ori, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni izdatki se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na sifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak „Jutra“, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din. za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damsko frizerko

dobro izurjeno moč, sprejme salone Mrakič, Maribor, Cankarjeva 1. 9562-1

Šiviljo

za elegantno svileni perilo, pyjame, obalne toalete, popolnoma samostojno v krojenju in šivanju, prvorazredno, iščem za stalno nameščenju Zagrebu. Ponudbe na Herzmannsky Sila, Zagreb, Mošinskoga 18. 9556-1

Makenene

šče Zveza gospodinj. za prodajanje na razstavi »Sodobna gospodinjstva«. Zgledite se Breg 8, 21. t. m. od 15.—16. ure. 9563-1

Železninar

perfektno, prva moč, dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Železninar«. 9574-1

Dekle

ki ima veselje do kuhanja, dobi mesto. Florjanska 16. 9567-1

Dekle

dobro izurjeno, ki ima veselje k otrokom in zna nemško ali španski, dobi takoj službo. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prednost starejšine«. 9563-1

Mlado dekle

iščem k otroku čez dan. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9566-1

Službe išče

Vaša beseda 50 par; davek 3 Din za dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Pek

trosen, pošten, ljubitelj čistote. Išče službo. Plača postojanska. Slavko Furman, Ljub. 9562-3

Elektromonter

25leten, vojašine prost, vsestransko izurjen, z dobriimi spricvali, vreden in pošten, išče takojšnje zaposlitve. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zelo zanesljivo«. 9565-3

Hladnik (Eiskasten)

velik, štirikrnl, dobro ohranjen, pogodben za hotelje, mesarje ali gostilničarje, nujno poceni! napredaj. — Pogledati: Zagreb, Ilica 73, dvorišče pri hiški. 9562-6

Usnjen kovček

dobro ohranjen, 60 do 70 cm dolžine, kupim. Jasn. schek. Sv. Petra nasip 17. H. nadstr. 9562-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Denar

na hranilne vloge vseh denarnih zavodov, pre skrbj takoj. Stročjo solidno poslovanje. Bančno kom. pisarna Rudolf Zore Ljubljana, gledališka 12. Ljubljana 36-10. Priloge znamk! 9562-16

Informacije

o prodaji in nakupu hranilnih knjižic daje brezplačno koncesionirana tržnica banč. poslov. pisarna, Ljubljana, Beethova ul. 14/II. Telefon 36-10. Lastniki hranilnih knjižic so dolžniki, obrnite se zaupno na solidno tržnico. 9569-16

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov vnovčuje po najvišji ceni, takoj v gotovini. Trg. ag. za bančne in kreditne posle Alojzij Planinšek bančna poslov. pisarna Ljubljana, Beethova ul. 14/II. telefon 36-10, ki vam jamči za pravilnost in strogo solidnost v vseh postopih. 7470-16

Strojni ključavničar

20letni. išče službo. Gre najraje k artozopetju. — Službo nastopi takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Ključavničar«. 9562-2

Iščem nameščenje

kot aproter, mojster ali pomočnik, desentier volnenih izdelkov, eventual. tudi v bombnični industriji. Šolo dovršil na Dunaju z odliko. Alojz Novak. Tacen 72. p. št. Vid nad Ljubljano. 9567-2

Dajenci (ke)

Učenko sprejme specialna tehnična trgovina. Pogoj, da stanuje pri starših v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanimanje«. 9568-44

Potniki

Avtosoputnika Sušak - Split - Sarajevo, sprejemam. Ponudbe z navodno predmeta na ogl. odd. Jutra pod »Forede«. 9569-5

Pouk

Nemščino od osnovnih začetkov do popolnega obvladanja poučuje profesor Dr. Svoboda, Tavčarjeva 1. 9564-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Žensko kolo

popolnoma novo, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9566-6

Otroške oblečke

v vseh velikostih, štajerske hlačke in suknjiči v največji izbiri pri F. I. Gorčar, Sv. Petra cesta 20. 9560-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Odpadkov

palničnega telesa nad 12 mm debelosti in nad 30 mm dolžine, večje množino, kupimo in dobro plačamo. Ponudbe fco, nakladalna postaja na ogl. odd. Jutra pod »Zelo solidno odpadke«. 9567-6

Usnjen kovček

dobro ohranjen, 60 do 70 cm dolžine, kupim. Jasn. schek. Sv. Petra nasip 17. H. nadstr. 9562-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Denar

na hranilne vloge vseh denarnih zavodov, pre skrbj takoj. Stročjo solidno poslovanje. Bančno kom. pisarna Rudolf Zore Ljubljana, gledališka 12. Ljubljana 36-10. Priloge znamk! 9562-16

Informacije

o prodaji in nakupu hranilnih knjižic daje brezplačno koncesionirana tržnica banč. poslov. pisarna, Ljubljana, Beethova ul. 14/II. Telefon 36-10. Lastniki hranilnih knjižic so dolžniki, obrnite se zaupno na solidno tržnico. 9569-16

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov vnovčuje po najvišji ceni, takoj v gotovini. Trg. ag. za bančne in kreditne posle Alojzij Planinšek bančna poslov. pisarna Ljubljana, Beethova ul. 14/II. telefon 36-10, ki vam jamči za pravilnost in strogo solidnost v vseh postopih. 7470-16

Zidan štedilnik

poceni napredaj. Rožna dolina. Cesta II. št. 7. 9565-6

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Od 300 Din naprej

rabljeni šivalni stroji, kolesa, otroški vozčki itd. pri »PROMETU« (nasproti križanske cerkve). 9540-20

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Forde

iva poltovorna in orega sebnega v prav dobrem stanju, ugodno prodam ali zamenjam za tekstilne blago, vino in podobno. — A. Rojca. Sušica 7388-10

Motorno kolo

Puch, 250 ccm, dobro ohranjeno, prodam za nizko ceno. Ignac Resman, pek. mojster, Slov. Bistrica. 9568-10

Avtomobilisti pozor!

Lastna bencinska tržnica, avto olja. Bencin cenejši kot v Zagrebu. Glavna cesta Ljubljana, čez most na Savi pri Brežicah - Dobova - Zagreb. — Priporočila se trgovina mešanega blaga in delnihih pridelovalcev. A. PERGER, DOBOVA ob Savi na hrvaški meji, gl. proga Zidani most - Zagreb. 9485-10

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Odpadkov

palničnega telesa nad 12 mm debelosti in nad 30 mm dolžine, večje množino, kupimo in dobro plačamo. Ponudbe fco, nakladalna postaja na ogl. odd. Jutra pod »Zelo solidno odpadke«. 9567-6

Usnjen kovček

dobro ohranjen, 60 do 70 cm dolžine, kupim. Jasn. schek. Sv. Petra nasip 17. H. nadstr. 9562-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Denar

na hranilne vloge vseh denarnih zavodov, pre skrbj takoj. Stročjo solidno poslovanje. Bančno kom. pisarna Rudolf Zore Ljubljana, gledališka 12. Ljubljana 36-10. Priloge znamk! 9562-16

Informacije

o prodaji in nakupu hranilnih knjižic daje brezplačno koncesionirana tržnica banč. poslov. pisarna, Ljubljana, Beethova ul. 14/II. Telefon 36-10. Lastniki hranilnih knjižic so dolžniki, obrnite se zaupno na solidno tržnico. 9569-16

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov vnovčuje po najvišji ceni, takoj v gotovini. Trg. ag. za bančne in kreditne posle Alojzij Planinšek bančna poslov. pisarna Ljubljana, Beethova ul. 14/II. telefon 36-10, ki vam jamči za pravilnost in strogo solidnost v vseh postopih. 7470-16

Vložno knjižico

Knjižico Kmetake posojilnice in hranilnice Kmet. knjižic občin v Ljubljani. Kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Vložna knjižica«. 9567-16

Naslove

kupecev in prodajalcev dobi: Agencija, Wolfova ul. 3, I. nadstr. 9564-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovino

z inventarjem in prevzemom zaloge specializirane in manufakturne blage, oddam v najem v lepem trgu, na prometnem kraju, na križišču 4 cest. Na razpolago skladišči in stanovanje. — Potreben kapital 30.000 Din. Vpeljano. Če staro trgovino oddam za radbi bolni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ne zamudite prilike«. 9472-17

Lokali

V letoviškem kraju 3 minuti od kolodvorja, prodam zaradi odpotovanja gostilniško posestvo z vsem inventarjem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Letoviški kraj«. 9518-10

Lokal

na prometni točki v Ljubljani, iščem ali pristopim k podjetju. Ponudbe na ogl. oddelku Jutra pod sifro »140.000/2004«. 9577-10

Prodaj trgovino

v sredini mesta Ljubljane, s papirjem, galanterijo, ročnih del in entanjem. Oddam tudi prazen lokal po ugodni ceni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9573-18

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tovarniške poslojpe

4 stavbe, 6 elektric. motorjev, 4 parketni stroji in stavbne parcele po 3-5 Din kv. m, vse tik kolodvorja v Stični, prodam. Ponudbe pod »Za industrijo« na ogl. odd. Jutra. 7337-30

Tristanovanjska

vila napredaj v Zg. Šiški, tik tramvajске postaje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 9568-30

Stanovanja

2-3 sobno stanovanje s pritliklami, iščem za junij ali julij. Mirna stran, točen plačnik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Junij - julij«. 9539-21a

Štirisobno

stanovanje komfortno, visokopritlično, oddam za maj na Bleiweisovi cesti 3. 9537-21

Trenchkoate

ter vsa OBLACILA v ogromni izbiri, odlično izdelana si nabavite najugodnejše pri Preskerju Sv. Petra c. 14 Telefon 36-88.

ZAHVALA

V pretežkih urah, ko nam je neizbežna usoda nenadoma iztrgala iz naše srede ljubljene

STANKA

je našo neizmerno bolj lajšalo sočustvovanje številnih znanih in neznanih plemenitih prijateljev tako v Mojstrani, kakor v Ljubljani.

Globoko hvala smo dolžni članom rešilne ekspedicije, g. Kumpu, g. Bizjaku, smučarjem s Kredarice, g. zdravniku iz Zagreba in zlasti gđ. Minici Rabič iz Mojstrane, za ves njen trud, g. Lukmanovi za poklonjeno cvetje in vsem, vsem smučarjem in Mojstrancem, ki so spremlili našega ljubljene na zadnji poti v Mojstrani.

Pravtako se iz vsega srca zahvaljujemo vsem, ki so v Ljubljani spremljali našega Stanka na njegovi zadnji poti, posebno č. g. salezijcem z Rakovnika, članom Sokola II., zastopnikom SPD, zastopnikom SK. Korotana, vsem, ki so obsuli prereni grob s cvetjem in venci, ter g. Pučniku Stanetu za ganljive poslovilne besede. Najlepša hvala vsem, ki so nam bili v teh dneh s tolažilno besedo in lepimi dejanji ob strani. Presrečna hvala za vsa pismena in ustmena sožalja.

LJUBLJANA, 17. aprila 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

Kupim

na knjižico Kmetake posojilnice in hranilnice Kmet. knjižic občin v Ljubljani. Kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Vložna knjižica«. 9567-16

Naslove

kupecev in prodajalcev dobi: Agencija, Wolfova ul. 3, I. nadstr. 9564-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za sifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovino